

Eindrapportage

Analyse binnensportaccommodaties
gemeente Nijkerk

Oktober 2022

Inhoud

Samenvatting	4	4. Ontwikkeling van de vraag	30
1. De context	12	4.1 Inleiding	31
1.1 Aanleiding	13	4.2 Bevolkingsprognose & leerlingenprognose	31
1.2 Aanpak	13	4.3 De veranderende vraag/behoefte van sport en bewegen	32
1.3 Leeswijzer	13	4.4 Toekomstige vraag/behoefte aan binnensport	35
1.4 Covid-19	14	5. Vraag- en aanbodanalyse	38
2. De sportieve staat van Nijkerk	15	5.1 Inleiding	39
2.1 Inleiding	16	5.2 Vergelijking ontwikkeling vraag en ontwikkeling aanbod	39
2.2 Huidige sportparticipatie	16	5.3 De varianten	42
2.3 De staat van het verenigingsleven	18	5.4 Vergelijkende beoordeling	51
2.4 Ambities	19	Bijlage 1 - Type accommodaties	54
3. De binnensportaccommodaties in Nijkerk	20		
3.1 Inleiding	21		
3.2 Aanbod accommodaties	21		
3.3 Spreiding accommodaties	24		
3.4 Gebruik/bezetting accommodaties	25		
3.5 Behoefte aan extra zaalcapaciteit	27		
3.6 Samenvattend	29		

Samenvatting

Samenvatting

De context

De gemeente Nijkerk wil dat, op basis van cijfers over de bezetting, benutting, ontwikkelingen in het bewegingsonderwijs en nieuw te bouwen woningen, het huidige aanbod van binnensportaccommodaties tegen het licht wordt gehouden. Directe aanleidingen zijn:

- Een aantal van de binnensportaccommodaties nadert het einde van de technische levensduur. De komende jaren moeten besluiten worden genomen over renovatie en/of vervangende nieuwbouw. De gemeente wil deze besluiten goed onderbouwd nemen.
- Een gebiedsontwikkeling in de wijk Paasbos en vervanging van de huidige Sporthal Strijland.
- De diverse demografische ontwikkelingen waarmee de gemeente Nijkerk de komende jaren te maken krijgt.

De analyse van vraag en aanbod is in het jaar 2021 en begin 2022 uitgevoerd en gerapporteerd.

De huidige sportparticipatie

De sport- en beweegdeelname is in de gemeente Nijkerk hoger dan het landelijke gemiddelde. Dat geldt zowel voor het voldoen aan de beweegrichtlijnen als voor het wekelijks sporten. Zo voldoet bijvoorbeeld 50,8% van de Nederlandse bevolking aan de beweegrichtlijnen. In Nijkerk ligt dat percentage op 54%.

Ook het sporten in verenigingsverband ligt in de gemeente Nijkerk hoger dan het landelijke gemiddelde. Het percentage inwoners dat lid is van een vereniging, ligt in Nijkerk 2,7% hoger dan het landelijke gemiddelde en ligt

ook aanzienlijk hoger dan omringende gemeenten als Ermelo, Putten en Harderwijk.

De gemeente Nijkerk is een sportieve gemeente met vitale inwoners die op veel vlakken actief betrokken zijn. In Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk zijn zo'n 45 sportverenigingen actief en die brengen samen ruim 12.000 sporters op de been. Sterk samengevat geldt dat er een zeer positief beeld is over de staat van het verenigingsleven in de gemeente Nijkerk. Deze verenigingen oefenen een grote aantrekkingskracht uit op de inwoners, zijn over het algemeen vitaal en hebben ambities om hun functie te versterken en verbreden.

Binnensportaccommodaties in Nijkerk, de huidige situatie Capaciteit en kwaliteit

In de gemeente Nijkerk zijn in totaal zes grotere locaties voor de binnensport aanwezig. Het zijn vier sporthallen (Corlaer, Watergoor, Strijland, De Slag) en twee sportzalen (Ridderspoor en De Baggelaar).

Naast de zes sporthallen en -zalen beschikt de gemeente Nijkerk over negen gymzalen en over een modern zwembad (Jaap van de Krol Bad). De scope van het onderzoek richt zich op een analyse van de zes sporthallen en -zalen, waarbij geen nader onderzoek is verricht naar specifieke kwaliteitsissues in de bestaande accommodaties.

Op basis van de leeftijd van de zes sporthallen en -sportzalen kan worden vastgesteld dat de gemeente Nijkerk de aankomende jaren voor behoorlijke uitdagingen zal komen te staan. Zo zijn vijf van de zes

binnensportaccommodaties (bijna) meer dan 40 jaar oud, waardoor in ieder geval het einde van de economische maar ook van de technische levensduur is bereikt. Alleen sporthal Corlaer is aanmerkelijk jonger dan 40 jaar.

Uit de analyse blijkt ook dat het aanbod van sporthallen en -zalen in de gemeente Nijkerk een fractie groter is dan landelijk gemiddeld. Het aanbod van gymzalen blijft iets achter. Het aantal zaaldelen dat ter beschikking staat is lager dan landelijk gemiddeld. Dat wordt veroorzaakt door:

- Het kleinere aantal gymzalen.
- Een aantal sporthallen in Nijkerk opsplitsbaar is in twee delen, terwijl het inmiddels gebruikelijk is dat sporthallen in drie delen kunnen worden opgesplitst.

Behoefte aan extra zaalcapaciteit

Naast het huidige aanbod van binnensportaccommodaties en het huidige gebruik/bezetting is ook in kaart gebracht of en in welke mate de gebruikers (sportverenigingen en onderwijs) meer uren in de accommodaties wensen dan zij nu (kunnen) gebruiken. Dat beeld is verkregen door gesprekken met de verenigingen, onderwijs en exploitant Optisport. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verenigingen fors meer uren wensen dan waarover zij nu de beschikking hebben. Daarbij geldt dat bij de interpretatie van deze extra behoefte de volgende factoren moeten worden meegewogen:

- Bij de aanvraag van verenigingen naar extra zaalcapaciteit is het niet ongebruikelijk dat verenigingen meer vragen dan zij daadwerkelijk nodig hebben. Er is immers sprake van schaarste. Bij 'overvragen' is de kans het grootst dat een redelijk deel van de extra wens kan worden ingewilligd.
- Vrijwel geen enkele gemeente in Nederland is in staat om te voldoen aan alle wensen van de binnensportverenigingen op het gebied van capaciteit in uren en de tijdstippen.

Conclusie

De belangrijkste conclusies met betrekking tot de huidige situatie in de gemeente Nijkerk zijn:

- De gemeente Nijkerk beschikt over een goed gespreid aanbod van binnensportaccommodaties. Dit aanbod is echter gedateerd en meerdere accommodaties naderen het einde van de technische levensduur.
- Vier van de zes accommodaties zijn voldoende tot goed bezet. Twee accommodaties (Strijland en De Baggelaar) kennen een lagere bezetting, maar dat wordt veroorzaakt door functionele tekortkomingen en door korte indoorseizoenen van enkele grote gebruikers.
- Vraag en aanbod van binnensportaccommodaties zijn op dit moment niet in evenwicht. Vooral de verenigingen hebben meer behoefte aan zaalcapaciteit dan op dit moment kan worden ingevuld.

Ontwikkeling van de vraag en behoefte

Bevolkingsprognose en leerlingenprognose

Op 1 januari 2020 telde de gemeente Nijkerk ruim 43.000 inwoners. Uit de bevolkingsprognose blijkt dat dat aantal de komende 10 jaren gaat toenemen naar 49.000 inwoners en de 10 jaar daarna naar circa 54.000 inwoners. In absolute zin betekent dit per leeftijdsklasse:

- Het totale aantal inwoners zal fors stijgen. De komende 10 jaar wordt een toename verwacht van circa 6.000 inwoners, daarna zal de gemeente nog verder groeien met ongeveer 5.000 inwoners.
- De groep inwoners van 0 tot 14 jaar neemt in absolute zin toe, maar neemt iets af als aandeel in de totale bevolking.
- De groep 45 tot 65 jarigen stijgt met circa 1.800 inwoners
- De groep senioren zal fors groeien. Het aantal inwoners van 65 jaar en ouder neemt toe van circa 11.500 op dit moment naar circa 17.000 in 2040. Die stijging leidt er ook toe dat de 65-plussers in 2040 circa 31% vormt van het totale aantal inwoners (ten opzichte van 26% op dit moment).

Specifiek voor het basisonderwijs heeft de gemeente een leerlingenprognose opgesteld. Als gevolg van de toekomstige bouw van nieuwe woningen neemt het aantal leerlingen tot 2030 aanzienlijk toe (ruim 13%). Deze ontwikkeling vult na 2030 waarschijnlijk weer af tot circa 4.300 kinderen in 2040 (6% stijging ten opzichte van 2020). Het spreekt voor zich dat deze groei van het aantal inwoners en de veranderende samenstelling van de bevolking effecten zal hebben op de

vraag/behoefte aan binnensportaccommodaties. Er mag een groei van de vraag/behoefte worden verwacht en de groeiende groep senioren heeft ook gevolgen voor de aard van de vraag, te weten:

- Meer gebruik van de sportaccommodaties overdag.
- Meer behoefte aan minder intensieve vormen van sporten en bewegen.
- Een toegespitst aanbod van minder intensieve vormen van sporten en bewegen, gekoppeld aan ontmoeting voor de minder vitale senioren.

Veranderende vraag/behoefte van sport en bewegen

De wereld van sport en bewegen verandert continue. Deze ontwikkelingen hebben ook invloed op de omvang van de behoefte of juist invloed op kwalitatieve aspecten van de toekomstige behoefte.

Voorbeelden zijn:

- De veranderende visie binnen het (primaire) onderwijs op bewegen en bewegingslessen.
- De functie van bewegen en sporten binnen het sociale domein.
- De veranderingen in het verenigingsleven en in de voorkeuren van sporters.

Voor de gemeente Nijkerk is het noodzaak om in het kader van nieuwe ontwikkelingen anders naar toekomstige sportvoorzieningen te kijken. Met name multifunctionaliteit van sportaccommodaties is hierbij van essentieel belang om ook andere (commerciële) functies te versterken en de maatschappelijke waarde van het gebouw te vergroten.

Vraag- en aanbodanalyse

Met dit project is de toekomstige behoefte aan binnensportaccommodaties becijferd en vergeleken met het bestaande aanbod. Deze analyse is uitgevoerd op basis van:

- **Prognose bevolking** van Nijkerk geeft aan dat de gemeente de komende 10 jaar zal groeien naar ruim 49.000 inwoners en de 10 jaar daarna doorgroeit naar 54.000 inwoners. Een aanzienlijk deel van deze groei wordt gerealiseerd door de leeftijdscategorie 65+.
- **Prognose leerlingen** geeft aan dat de komende jaren het aantal (basisschool)leerlingen tot 2030 aanzienlijk toeneemt (ruim 13%). Deze ontwikkeling vlakt na 2030 echter weer af tot circa 4.300 kinderen in 2040 (6% stijging ten opzichte van 2020).
- **Primair onderwijs**, bijna alle scholen zijn over op een continuïteit en op bijna alle scholen worden twee lesuren bewegingsonderwijs gegeven die vanuit de overheid wettelijk moeten worden aangeboden. Als gevolg van de leerlingengroei verwachten we komende jaren een lichte stijging van het aantal capaciteitsknelpunten met betrekking tot de vraag.
- **Voortgezet onderwijs** zover bekend heeft alleen het Corlaer College een tekort aan gymruimte. Zowel binnen als buiten. Voor de binnengym maakt het Corlaer College daarom naast haar eigen vier gymzalen volop gebruik van de diverse sporthallen en sportzalen in Nijkerk. De schoolprognoses voor het voortgezet onderwijs gaan uit van een min of meer gelijkblijvend aantal leerlingen voor de VO-scholen in de gemeente Nijkerk.
- **Levensduur van accommodaties** op dit moment zijn er vijf accommodaties die (bijna) ouder zijn dan veertig jaar en waar de gemeente Nijkerk een visie op heeft ontwikkeld om deze de komende jaren te gaan vernieuwen.
- **Ontwikkeling van de accommodaties** de gemeente heeft de intentie om een aantal sporthallen en/of sportzalen te vernieuwen met als doel om vanuit een bredere visie de capaciteit van de huidige accommodaties in relatie tot (toekomstige) groei van de gemeente voldoende in beeld te brengen.
- **Prognose van sport en bewegen** de sportdeelname van de inwoners van de gemeente Nijkerk ligt hoger dan het gemiddelde van Nederland. Het percentage inwoners dat wekelijks sport ligt ook hoger dan het landelijk gemiddelde. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de gemiddelde gezondheid van inwoners van de gemeente Nijkerk nagenoeg gelijk is met het landelijk gemiddelde. Als we kijken naar de groei van 65+ers en ook richting de toekomst dan zal de ongeorganiseerde sport in de lijn de verwachting liggen dat dit verder zal toenemen.
- **Extra behoefte bij sportverenigingen:** Verschillende verenigingen hebben op dit moment meer behoefte aan accommodatie dan aanwezig. Zowel de turnvereniging Excelsior uit Nijkerk als turn/gymvereniging DOTO uit Nijkerkerveen zouden over een grotere accommodatie willen beschikken. De beide korfbalverenigingen Sparta Nijkerk en Telstar zouden graag zelfstandig over een blaashal beschikken en zijn hierover in gesprek met de gemeente Nijkerk. Ook de verenigingen VV Surf, NVC Nijkerk, Badminton Nijkerk en andere hebben duidelijk de wens om uit te breiden in uren van hun activiteiten. Of om een eigen plek in een accommodatie binnen de gemeente Nijkerk te krijgen.

De conclusie van de analyse van de binnensportaccommodatie en veranderende vraag/behoefte is dat de vraag/behoefte aan zaaluren in binnensportaccommodaties in de gemeente Nijkerk de komende jaren naar verwachting zal stijgen, omdat:

- De huidige zaalcapaciteit (16.750 zaaldeeluren) voor verenigingen onvoldoende is om de toekomstige vraag/behoefte te kunnen huisvesten.
- De stijgende behoefte wordt veroorzaakt door de groei van de bevolking en de latente behoefte van sportverenigingen aan meer zaalruimte voor het vergroten van hun sportaanbod (training en wedstrijden).

De verwachting is dat vraag en aanbod voor het onderwijs in evenwicht zal zijn. Ook is gebleken dat vooral behoefte zal bestaan aan multifunctionele sporthallen en minder aan gymzalen of sportzalen.

De varianten

Op basis van alle beschikbare informatie is een aantal varianten uitgewerkt voor de ontwikkeling van het aanbod binnensportaccommodaties in Nijkerk. Voor elk van de varianten zijn de volgende onderwerpen uitgewerkt:

- De veranderingen in/uitbreiding van het aanbod van binnensportaccommodaties.
- De mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de groeiende behoefte aan binnensportaccommodaties.
- De financiële gevolgen (stichtingskosten en exploitatie).
- Overige effecten (bijvoorbeeld ruimtelijk).

De volgende varianten zijn achtereenvolgens uitgewerkt:

- **De 0-variant: Huidige situatie binnensport.** In deze variant kiest de gemeente voor de instandhouding van de huidige situatie.
- **Variant 1, Vernieuwing en uitbreiding binnensportcapaciteit.** In deze variant staat het realiseren van een kwaliteitsimpuls voor zoveel mogelijk (nieuwe) binnensportaccommodaties in de gemeente Nijkerk centraal. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar twee subvarianten, te weten:
 - Variant 1a, vernieuwing van de accommodaties:
 - Sporthal Strijland (44x24m) met drie zaaldelen
 - Sporthal Watergoor (44x24m) met drie zaaldelen
 - Sportzaal De Baggelaar (28x22m) met twee zaaldelen
 - Variant 1b, waarbij – aanvullend op variant 1a, een beperkte wijkaccommodatie wordt toegevoegd aan sporthal Strijland.
- **Variant 2, Extra Sporthal variant: Groeiscenario.** In deze variant worden 3 nieuwe sporthallen gerealiseerd ter vervanging van de sporthallen Strijland en Watergoor en de sportzaal De Baggelaar. Met andere woorden, het verschil ten opzichte van variant 1 is dat de Sportzaal De Baggelaar (op dit moment 1 zaaldeel) wordt vervangen door een sporthal (3 zaaldelen). Ook de buurtfunctie voor Strijland maakt onderdeel uit van deze variant.
- Als extra optie kan aan iedere variant een blaashal worden toegevoegd. Deze optie is separaat per variant uitgewerkt.

Voor de kern Hoevelaken is in de scenario uitwerking uitgegaan van behoud van het bestaande aanbod van binnensportaccommodaties. Dit uitgangspunt geldt vanwege planvorming van Klarwater als uitbreidingslocatie voor woning-ontwikkelingen. Die hebben invloed op de behoefte aan huisvesting van (bewegings)onderwijs en benutting van de bestaande binnensportaccommodaties. De wijk Klarwater en vestiging van 't Blokhuis verandert de behoefte aan binnensportruimte niet zo zeer, maar de afstand en bereikbaarheid van de basisschool naar de binnensportaccommodaties mogelijk wel.

De varianten zijn door ons aan een vergelijkende beoordeling onderworpen. De details van die beoordeling treft u hiernaast aan. Daarna wordt de beoordeling kort toegelicht.

	0-Variant	Variant 1		Variant 2
		1a. Kwaliteits impuls	1b. Paasbos incl buurtfunctie	Nog een sporthal
Maatschappelijke functie				
Capaciteit in aantal zaaldelen	13	16	16	17
Extra zaaldelen t.o.v. huidig	0	3	3	4
Verhouding vraag en aanbod	Tekort	Min of meer evenwicht	Min of meer evenwicht	Waarschijnlijk overschot
Financiën				
Investeringen	NVT	€ 16,2 mio	€ 17,2 mio	€ 20,3 mio
Extra kapitaallasten	-	€ 600.000,-	€ 640.000,-	€ 750.000,-
Subtotaal	Onvoldoende	Voldoende/ goed	Voldoende/ goed	Matig
Toevoeging Blaashal				
Investering blaashal	€ 0,5 mio	€ 0,5 mio	€ 0,5 mio	€ 0,5 mio
Extra kapitaallasten	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
<i>Beoordeling (variant met blaashal)</i>				
Maatschappelijke functie				
Uitbreiding capaciteit	1	4	4	5
Verhouding vraag en aanbod	Tekort	Evenwicht	Evenwicht	Overschot
Totaal	Onvoldoende	Goed	Goed	Matig

Toelichting op de beoordeling

Op basis van de vergelijkende beoordeling kunnen de volgende conclusies worden getrokken over de ontwikkeling van het aanbod van binnensportaccommodaties in Nijkerk:

- De 0-variant scoort onvoldoende. Eigenlijk scoort deze variant alleen goed op de financiële aspecten en het feit dat er ruimtelijk geen gevolgen zijn. Er blijft in deze variant een stevig verschil tussen aanbod en behoefte aan binnensportaccommodatie. Ook als deze variant wordt gecombineerd met optie 4, de blaashal, is er onvoldoende capaciteit.
- Varianten 1a en 1b, kwaliteitsimpuls scoren aanmerkelijk beter. In deze varianten vindt een serieuze uitbreiding van de capaciteit van binnensportaccommodaties plaats, die functioneler zullen zijn dan de huidige accommodaties. Op het gebied van exploitatie hoeven geen gevolgen te worden verwacht. Wel is sprake van een omvangrijke investering van € 16,2 miljoen (€ 17,2 miljoen indien de hal wordt gecombineerd met een beperkte wijkfunctie in variant 1b). In het geval van combinatie met optie 4 (een blaashal), komt de gemeente verregaand tegemoet aan de behoefte aan binnensportaccommodatie, maar ook zonder deze optie is sprake van een stevige uitbreiding.
- Variant 2, nóg een sporthal, is vooralsnog een brug te ver. Het is niet nodig om op dit moment al een besluit te nemen over uitbreiding van de capaciteit die verder gaat dan de uitbreiding van de varianten 1a en 1b. Zeker op dit moment is de uitbreiding van de capaciteit

van variant 2 naar onze mening te royaal. In variant 2 wordt volledig tegemoetgekomen aan alle wensen en behoeftes, maar:

- Dat leidt tot een – in onze ogen – onevenredige extra investering.
- Dat leidt ook tot leegstand in de uren overdag en hogere exploitatiekosten.
- Een combinatie met een blaashal is in variant 2 eigenlijk niet nodig. Het kan wel een optie zijn op korte termijn, indien scenario 2 in een langere termijn ontwikkeling wordt opgenomen.

Gegeven deze beoordeling heeft variant 1, in combinatie met een blaashal onze voorkeur, waarbij ons onderzoek niet gericht is op nut en noodzaak van een eventuele buurtfunctie, gekoppeld aan de sporthal Strijland. Bij de realisatie van variant 1 stellen wij voor:

- Te starten met (het ondersteunen van) de realisatie van een blaashal. Een blaashal leidt tot vermindering van het capaciteitstekort, vooral voor de verenigingen die slechts een beperkt deel van het seizoen gebruik maken van binnensportaccommodatie (hockey en korfbal).
- Daarna gefaseerd de capaciteit verder uitbreiden, mede op basis van de bezettingsgraad van de accommodaties op dat moment. De prognoses van de te verwachten groei van de vraag naar binnensportaccommodatie in Nijkerk, zoals in dit rapport weergegeven, zijn zorgvuldig opgesteld, maar bevatten drie onzekerheden, te weten:
 - De binnensportverenigingen in Nederland zijn hard geraakt door

de Covid-19 crisis. Het is op dit moment nauwelijks te voorspellen in welke mate deze verenigingen zullen herstellen van de crisis. De signalen over de verenigingen in Nijkerk zijn hoopvol, maar bieden nog geen zekerheid.

- De bevolkingsprognose van de gemeente Nijkerk laat een forse groei van het aantal inwoners zijn. Die groei is gebaseerd op plannen voor woningbouw. Die plannen zijn deel 'hard' en concreet, deels minder 'hard'. De absolute omvang en het tempo van de groei van de bevolking kunnen afwijken van de prognoses.
- Netcongestie en energetietarieven spelen een rol in de vitaliteit van o.a. verenigingen en hun sportvastgoed. De effecten hiervan op (middel)langere termijn zijn nog onbekend.

1. De Context

1. De context

1.1 Aanleiding

De gemeente Nijkerk heeft plannen voor vervanging van een aantal sporthallen en sportzalen, maar vraagt zich af of met realisatie van deze plannen wordt voldaan aan de bestaande en toekomstige vraag/behoefte. In verband met een gebiedsontwikkeling in de wijk Paasbos, vervanging van de huidige sporthal Strijland en gezien diverse demografische ontwikkelingen heeft de gemeente Nijkerk daarom behoefte aan een actualisatie van de behoefte en omvang van de binnensportaccommodaties, zodanig dat deze gebruikt kan worden voor toekomstige ingrepen in vraag en aanbod van binnensportaccommodaties. De gemeente wenst dat op basis van hedendaagse cijfers over de bezetting, benutting, ontwikkelingen in het bewegingsonderwijs en nieuw te bouwen woningen, het huidige binnensport areaal geactualiseerd worden naar deze tijd.

In deze rapportage zijn de resultaten van deze actualisatie opgenomen op basis waarvan de gemeente haar beleid voor de binnensportaccommodaties verder kan vormgeven.

1.2 Aanpak

In afstemming met de gemeente zijn onderzoeksvragen opgesteld die in deze rapportage beantwoord worden. Dat zijn:

- Wat is de huidige en toekomstige vraag/behoefte van verenigingen en scholen aan binnensportaccommodaties?
- Is er in Nijkerk voldoende aanbod aan binnensportaccommodaties om in deze vraag/behoefte te kunnen voorzien en zo niet, welke wijzigingen worden voorgesteld om hierin te voorzien en welke financiële consequenties brengt dit met zich mee?

Op basis van de inventarisatie en analyse is een aantal varianten in kaart gebracht voor de wijze waarop aan de toekomstige vraag/behoefte kan worden voldaan. Op basis hiervan kan de gemeente waar nodig keuzes maken en haar accommodatieaanbod bijstellen, zodat dit beter toegerust is op de toekomstige vraag.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is allereerst de huidige sportieve staat van de gemeente Nijkerk weergegeven.

In hoofdstuk 3 is de huidige situatie van de binnensportaccommodaties weergegeven. Op basis van informatie van de gemeente, sportverenigingen en beheerder Optisport treft u een beschrijving van het huidige aanbod en gebruik aan, inclusief de uitdagingen en knelpunten.

In hoofdstuk 4 zijn de ontwikkelingen in de vraag/behoefte weergegeven. Op basis van bevolkingsprognoses, leerlingenprognoses, ontwikkeling van het aantal leden van sportverenigingen én relevante trends en ontwikkelingen is beschreven op welke wijze de vraag naar binnensportaccommodaties zich in Nijkerk zal gaan ontwikkelen. In hoofdstuk 5 is tenslotte aan de hand van een aantal varianten in beeld gebracht hoe de ontwikkeling van vraag en aanbod zich ten opzichte van elkaar verhouden, en langs welke weg de knelpunten kunnen worden opgelost.

1.4 Covid-19

Ter inleiding op dit rapport moet worden vermeld dat geen rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van Covid-19. Alle accommodaties hebben vanaf medio maart 2020 nadelige effecten van deze crisis ondervonden. Die effecten zijn voor een deel eenmalig (tijdelijk wegvallen van bezetting en inkomsten), maar kunnen ook structureel zijn (verlies van gebruikers en vrijwilligers, continuïteitsproblemen). Het is op dit moment niet mogelijk om een inschatting te maken van de structurele effecten. De gemeente Nijkerk heeft zich vanaf de start sterk gemaakt om de sportverenigingen te ondersteunen, al dan niet via landelijke regelingen (bijvoorbeeld Tegemoetkoming Verhuur Sportaccommodaties).

2. De sportieve staat van Nijkerk

2. De sportieve staat van Nijkerk

2.1 Inleiding

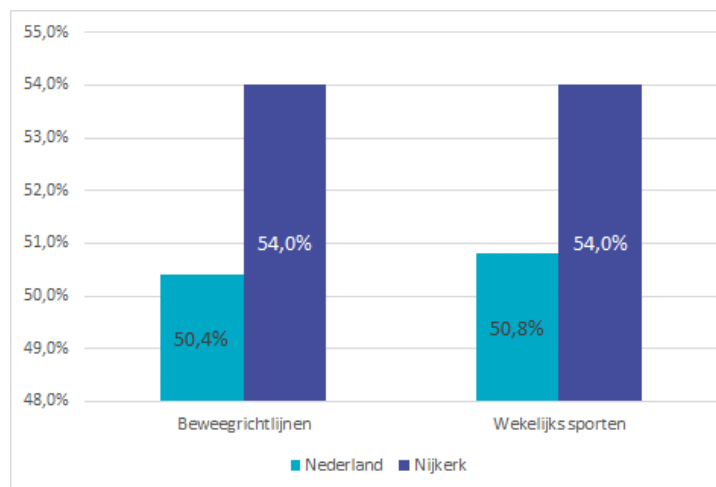
In dit hoofdstuk wordt een beeld gevormd van de sociale en sportieve opgave voor de gemeente Nijkerk op basis van de sport- en beweegdeelname in Nijkerk in verhouding tot die van Nederland. Ook wordt het sportbeleid en -ambities weergegeven in relatie tot de (toekomstige) functie van sport en bewegen binnen de gemeente. Hierbij kiezen we nadrukkelijk voor een korte samenvatting.

2.2 Huidige sportparticipatie

Sport- en beweegdeelname

De sportparticipatiecijfers maken duidelijk dat de sport- en beweegdeelname in gemeente Nijkerk hoger is dan het landelijk gemiddelde. Dat geldt zowel voor het voldoen aan de beweegrichtlijnen als voor het wekelijks sporten. Zo voldoet bijvoorbeeld 50,8% van de Nederlandse bevolking aan de beweegrichtlijnen. In Nijkerk ligt dat percentage op 54%. In figuur 1 zijn de cijfers weergegeven.

Figuur 1: Sport- en beweegdeelname inwoners Nijkerk vergeleken met landelijke gemiddelde (2020).

Bron: Sport op de Kaart.

Sporten in verenigingsverband

De totale sport- en beweegdeelname in gemeente Nijkerk is aanzienlijk hoger dan het Nederlandse gemiddelde. Dit geldt ook voor het sporten in verenigingsverband. In tabel 1 is dat percentage weergegeven uitgesplitst naar leeftijdsgroepen. Daaruit blijkt dat het percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging in Nijkerk 2,7 procentpunt hoger ligt dan het landelijke gemiddelde. Ook vergeleken met omringende gemeenten (Ermelo 25,6%, Putten 25,7%, Barneveld 21,8% en Harderwijk 25,4%) scoort de gemeente Nijkerk hoger.

Tabel 1: Percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging in Nijkerk, vergeleken met Nederland, uitgesplitst naar leeftijdsklassen.

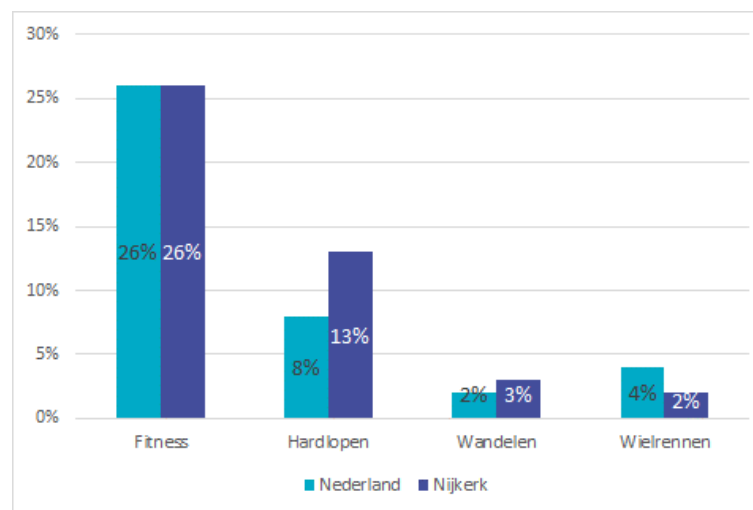
Lidmaatschappen	Nederland	Nijkerk
Totaal	25	27,7
0-10 jaar	23	21,5
10-25 jaar	45	47,5
25-45 jaar	22	25,4
45-65 jaar	22	24,1
65 jaar en ouder	17	19,5

Bron: Sport op de Kaart.

Sporten buiten verenigingsverband

Ook het percentage inwoners dat buiten verenigingsverband sport of beweegt ligt in gemeente Nijkerk iets hoger. In figuur 2 is de deelname aan enkele populaire vormen van ongeorganiseerd sporten weergegeven. Daaruit blijkt dat vooral hardlopen een populaire sport is in Nijkerk.

Figuur 2: Deelname aan sporten buiten verenigingsverband in Nijkerk, vergeleken met Nederland.

Bron: Sport op de Kaart.

Samenvattend

Gemeente Nijkerk is een sportieve gemeente met vitale inwoners die op veel vlakken actief betrokken zijn. Dat geldt zeker voor bewegen en sport. In Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk zijn zo'n 45 sportverenigingen actief en die brengen samen ruim 12.000 sporters op de been (NOC*NSF, 2018). Dat is 27,7% van de bevolking en daarmee zit gemeente Nijkerk ruim boven het landelijke gemiddelde (25,1%) en provinciaal gemiddelde (26,4%). De inwoners van gemeente Nijkerk scoren hoog als het gaat om het voldoen aan de beweegrichtlijnen. 54% van de inwoners voldoet aan de norm, tegen 50,4% landelijke. Meer inwoners dan landelijk doen ten minste één per week aan sport.

Uit gehouden interviews met sportverenigingen en bestudering van diverse beleidsdocumenten kan geconcludeerd worden dat de relatief hoge sport- en beweegdeelname in de gemeente Nijkerk meerdere oorzaken kent, te weten:

- Sterke sportverenigingen (zie ook 2.3).
- Positieve bijdrage Nijkerk Sportief & Gezond.
- Aantrekkingskracht van traditioneel sportaanbod (voetbal, hockey, volleybal, korfbal en handbal).

2.3 De staat van het verenigingsleven

Uit de vorige paragraaf is gebleken dat de sportverenigingen grote aantrekkingskracht uitoefenen op de inwoners van gemeente Nijkerk. De verenigingen zijn en blijven daarmee cruciale partners om inwoners te laten sporten en bewegen. Het is daarmee van belang om zicht te geven in 'de staat van het verenigingsleven' in gemeente Nijkerk. Sterk samengevat geldt dat er een zeer positief beeld is over de staat van het verenigingsleven in gemeente Nijkerk.

- **Vitale verenigingen:** Gemeente Nijkerk beschikt over een groot en gevarieerd aantal vitale sportverenigingen. Onder vitaliteit verstaan wij dat de vereniging beschikt over voldoende leden, voldoende kaders/vrijwilligers, het sportaanbod op orde heeft en financieel gezond is. Uit de gehouden interviews geven meerdere verenigingen te kennen zichzelf vitaal te vinden en er is een grote mate van zelfstandigheid bij verenigingen om via vrijwilligersinzet maatschappelijke taken op te pakken.
- **Ledenaantallen:** Het aantal leden van de sportverenigingen in Nijkerk is de afgelopen jaren – in tegenstelling tot landelijke ontwikkelingen – gegroeid. Ook verwachten de verenigingen dat dit ledenaantal de komende jaren op zijn minst op peil blijft of zelfs verder gaat groeien.
- **Brede maatschappelijke functie:** De meeste verenigingen hebben de ambitie en zijn in staat om hun functie voor de inwoners van Nijkerk te versterken en te verbreden (bijvoorbeeld aanbod creëren voor nieuwe doelgroepen, accommodatie beschikbaar stellen voor andere doelgroepen en/of op andere tijdstippen, et cetera).

- **Vrijwilligerswerk:** Landelijk zien we een terugloop van vrijwilligers die zich inzetten voor de vereniging. Over het algemeen kan gesteld worden dat de verenigingen in gemeente Nijkerk (nog) beschikken over voldoende kader en vrijwilligers.
- **Ondersteuning:** Het positieve beeld over de sportverenigingen neemt overigens niet weg dat de verenigingen behoefte hebben aan ondersteuning (door of via de gemeente). Die behoefte is er op het gebied van werving van leden en vrijwilligers, complexere verenigingsstaken en op samenwerking tussen verenigingen onderling en tussen verenigingen met onderwijs, welzijn, zorg en commerciële aanbieders.

Overigens geldt dat de wijze waarop sport en bewegen in de gemeente Nijkerk wordt georganiseerd en aangeboden, de afgelopen jaren gevarieerder en veelzijdiger is geworden. Hierbij kun je denken aan het nieuwe aanbod van commerciële sportaanbieders van sporten en het beweegaanbod voor kinderen op de naschoolse opvang.

2.4 Ambities

De gemeente, maatschappelijke partners, verenigingen en andere sportaanbieders hebben tezamen stevige ambities voor de rol van bewegen en sporten in gemeente Nijkerk. De belangrijkste ambities uit de 'Sportnota gemeente Nijkerk 2013-2025' en 'Sport- en Beweegakkoord Gemeente Nijkerk 2020' zijn:

- **Iedereen moet kunnen meedoen:** Alle spelers in het sportveld hebben de ambitie om het sportaanbod voor elke inwoner toegankelijk te

maken/te houden ongeacht inkomen, achtergrond, leeftijd of beperking.

- **Een sportieve start:** Kinderen gaan meer en beter bewegen door versterking van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en een breed aanbod in de sport en beweegactiviteiten.
- **Krachtige organisatie:** De inwoners van de gemeente Nijkerk sporten en bewegen bij vitale, ondernemende, veilige en toekomstbestendige sportverenigingen/sportaanbieders.
- **Samenhang en samenwerking:** Meer samenhang in het sportaanbod en meer samenwerking tussen verenigingen onderling en tussen verenigingen, scholen, welzijnspartners, jeugdwerk, zorg en commerciële aanbieders wordt door velen gezien als dé sleutel om meer inwoners te laten sporten en bewegen.
- **Passende accommodaties:** Sportaccommodaties zijn belangrijk voor de gemeente Nijkerk. Vooral omdat ze een belangrijke rol vervullen bij de leefbaarheid en de sociale samenhang in de verschillende kernen en het ondersteunen van het sportaanbod. Voor de berekening van de ruimtebehoefte binnensport wordt na vaststelling van de Sportnota slechts de behoefte vanuit de basissporten in de berekening meegenomen.

Resumerend kan gesteld worden dat de gemeente Nijkerk beschikt over een krachtige en vitale structuur van sportverenigingen. Deze verenigingen oefenen een grote aantrekkingskracht uit op de inwoners, zijn over het algemeen vitaal en hebben ambities om hun functie te versterken en verbreden.

3. De binnensport- accommodaties in Nijkerk

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is de huidige situatie van de binnensportaccommodaties in Nijkerk beschreven. Er wordt achtereenvolgens ingegaan op de capaciteit, de spreiding, het gebruik/de bezetting en de verhouding tussen vraag en aanbod.

3.2 Aanbod accommodaties

In Nijkerk zijn in totaal zes grotere locaties voor de binnensport aanwezig. Het zijn vier sporthallen en twee sportzalen. Het totale sportvloeroppervlak bedraagt 5.587 m², zie tabel 2.

Tabel 2: Aanbod binnensportaccommodaties Nijkerk.

Naam	Type	Plaats	Bouw-jaar	Zaal-delen	M ² sportvloer
Corlaer	Sporthal	Nijkerk	2008	3	1.344
Watergoor	Sporthal	Nijkerk	1981	2	1.144
Strijland	Sporthal	Nijkerk	1972	2	968
De Slag	Sporthal	Hoevelaken	1985	3	1.056
Ridderspoor	Sportzaal	Hoevelaken	1973	2	627
De Baggelaar	Sportzaal	Nijkerkerveen	1976	1	448
Totaal				13	5.587

In de regel beschikt een sporthal over drie zaaldelen en een sportzaal over twee zaaldelen. Een nadere duiding van de verschillende binnensportaccommodaties (oppervlakten en functionaliteiten) is opgenomen in bijlage 1. Naast de zes sporthallen en -zalen beschikt gemeente Nijkerk over negen gymzalen, te weten Oranje Nassaschool (basisonderwijs), Koningin Emmaschool (speciaal basisonderwijs), Corlaer College (voortgezet onderwijs met vier gymzalen), Aeres (vmbo/mbo) en Van Lodenstein College (vmbo/mbo) twee gymzalen.

De sportverenigingen maken beperkt gebruik van deze gymzalen voor trainingsavonden. Uit navraag bij de gemeente blijken de sportverenigingen Sparta Korfbal, NVG Excelsior en NVC Nijkerk doordeweeks gebruik te maken van een gymzaal van het Corlaer College. De gymzalen vormen wel een mogelijke 'buffercapaciteit' voor trainingsavonden mocht de vraag in de gemeente Nijkerk van 'kleine sporten' explosief groeien.

Het aanbod van binnensportaccommodaties in Nijkerk is kleiner dan te doen gebruikelijk in Nederland. In tabel 3 is het aanbod van accommodaties weergegeven per 25.000 inwoners.

Tabel 3: Aanbod binnensportaccommodaties Nijkerk, vergeleken met Nederland.

Aanbod per 25.000 inwoners	Nederland	Nijkerk
Sporthallen	2,2	2,3
Sportzalen	1,0	1,1
Gymzalen	6,5	5,2
Zaaldelen	15,2	12,6

Bron: Binnensportaccommodaties in Nederland/Mulier instituut 2020.

Uit de tabel blijkt dat het aanbod van sporthallen en sportzalen een fractie groter is dan landelijk gemiddeld. Het aanbod van gymzalen blijft iets achter. Het aantal zaaldelen dat ter beschikking staat is lager dan landelijk gemiddeld. Dat wordt veroorzaakt door:

- Het kleinere aantal gymzalen.
- Een aantal sporthallen in Nijkerk is opsplitsbaar in twee delen, terwijl het inmiddels gebruikelijk is dat sporthallen in drie delen kunnen worden opgesplitst.

Ook beschikt de gemeente Nijkerk sinds 2018 over een modern zwembad (Jaap van de Krol Bad). Het binnenzwembad beschikt over een wedstrijd-bad van 25x21 meter (8-baans), peuterbad en een doelgroepenbad van 10x15 meter. Het zwembad wordt beheerd en geëxploiteerd door Optisport.

De scope van dit onderzoek richt zich op een analyse van de zes sporthallen en – zalen, waarbij geen nader onderzoek is verricht naar specifieke kwaliteitsissues in de bestaande accommodaties. Wel kan op basis van de leeftijd worden vastgesteld dat de gemeente Nijkerk de aankomende jaren voor behoorlijke uitdagingen zal komen te staan. Zo zijn vijf van de zes binnensportaccommodaties (bijna) meer dan 40 jaar oud, waardoor in ieder geval het einde van de economische maar ook van de technische levensduur is bereikt. Alleen sporthal Corlaer is aanmerkelijk jonger dan 40 jaar. Sporthal Strijland voldoet niet meer aan huidige onderhouds- en duurzaamheidseisen, noch aan de huidige NOC*NSF normen voor binnensportaccommodaties (WeLoveTheCity: 'Sport in Paasbos', december 2020). De gemeente is daarom van plan om de sporthal Strijland te vervangen.

De gemeente is eigenaar en verhuurt de accommodaties aan Optisport. Het planmatig, preventief en gebruikersonderhoud van de gemeentelijke binnensportaccommodaties is ondergebracht bij de exploitant Optisport. Dat is inclusief het groot- en vervangingsonderhoud in de looptijd van de overeenkomst. Voor de accommodaties geldt een vooraf vastgestelde conditiescore. De verouderde staat van de binnensportaccommodaties zal op termijn gaan leiden tot aanzienlijke investeringsbehoeften voor renovatie en/of hogere structurele instandhoudingskosten. Daarom is het wenselijk om voor een aantal accommodaties af te wegen of niet moet worden overgegaan tot nieuwbouw.

Optisport draagt zorg dat de accommodaties "schoon, heel en veilig" zijn op basis van de contracten per 1-1-2018. In de afspraken zitten geen

(verhoogde) duurzaamheidsambities, energieopwekking of energiereductie opgenomen. In 2014 is in beeld gebracht wat renovatie- en stichtingskosten zijn per accommodatie. Destijds in 2014 waren de stichtingskosten indicatief en exclusief BTW:

- De Baggelaar Nijkerkerveen, 1976, 1.232m² BVO: € 1,5 mln. renovatie en € 2,6 mln. nieuwbouw
- De Slag Hoevelaken, 1985, 2.347m² BVO: € 2,6 mln. renovatie en € 4,6 mln. nieuwbouw
- Ridderspoor Hoevelaken, 1973, 1.533m² BVO: € 1,7 mln. renovatie en € 3,2 mln. nieuwbouw
- Strijland Nijkerk, 1972, 2.198m² BVO: € 2,5 mln. renovatie en € 4,6 mln. nieuwbouw
- Watergoor Nijkerk, 1981, 2.399m² BVO: € 2,9 mln. renovatie en € 4,9 mln. nieuwbouw

Deze indicatieve kosten zijn niet meer van toepassing in deze tijd en kunnen in 2022 zomaar tweemaal zoveel zijn en verder stijgen naarmate de tijd vordert om renovatie werkelijk uit te voeren in de komende jaren. Uitgangspunten destijds waren dat vernieuwing zou moeten leiden tot accommodaties die daarna nog minimaal 20 jaar behouden konden worden. En dat de uitvoering zou voldoen aan de eisen en regelgeving van toen op het gebied van energieverbruik, functionaliteit, veiligheid.

De eisen medio 2022 zijn strenger, de prijzen zijn hoger en de gebouwen meer verouderd. Ook de duurzaamheidsambities liggen hoger, mede gelet op de sterk gestegen energieprijzen. Voor elke accommodatie is in 2014 geconcludeerd dat de investeringskosten voor renovatie niet realistisch zijn en vervangende nieuwbouw wordt geadviseerd. Inmiddels zijn we 8 jaar verder, dat sterkt het advies voor nieuwbouw. Er is daarom niet opnieuw financieel berekend wat de kosten van renovatie nu zijn.

Na de looptijd van de huur- en exploitatieovereenkomsten in 2028 worden de accommodaties weer overgedragen aan de gemeente. De gemeente heeft dan een uitdaging waar het gaat om conditiescores en duurzaamheidsvereisten van dit (sport)vastgoed.

Voor Sporthal Strijland in Nijkerk is een structureel bedrag van € 240.000,- aan kapitaallasten beschikbaar vanaf 2024 voor nieuwbouw/renovatie en er is een investeringsbedrag van ruim € 600.000,- beschikbaar voor een (functionele) renovatie van De Baggelaar in Nijkerkerveen. Ook is er binnen de gemeente Nijkerk gesproken over een eventuele toekomstige reservering voor de nieuwbouw van Sporthal Watergoor.

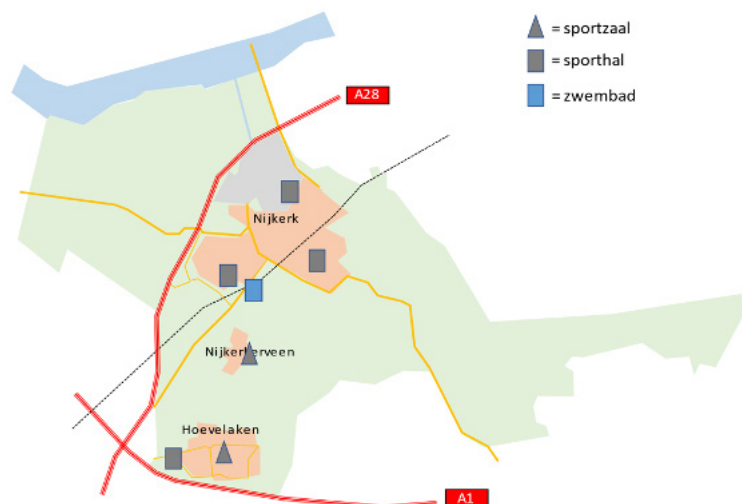

3.3 Spreiding accommodaties

Ligging

In figuur 3 is de ligging van de gemeentelijke binnensportaccommodaties weergegeven.

Figuur 3: Ligging binnensportaccommodaties.

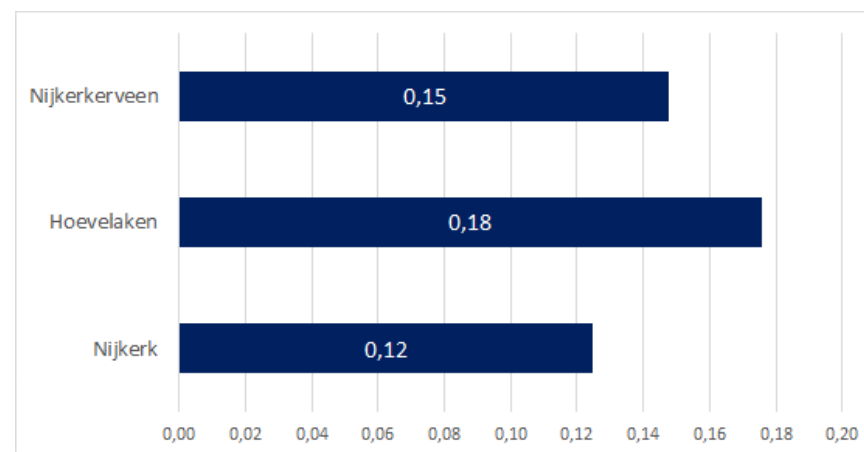
Op het eerste gezicht lijkt er sprake te zijn van een evenwichtige verdeling van de binnensportaccommodaties over de verschillende kernen.

De meeste accommodaties zijn gevestigd in kern met het grootste aantal inwoners (Nijkerk), gevolgd door Hoevelaken, gevolgd door Nijkerkerveen.

Aanbod per inwoner

Dit beeld wordt bevestigd als het oppervlak van de sportvloeren worden gerelateerd aan het aantal inwoners. In figuur 4 is – per kern – het sportvloeroppervlak uitgedrukt in m² per inwoner. Daaruit blijkt dat er verschillen zijn tussen de kernen, maar deze verschillen zijn niet erg groot.

Figuur 4: Aanbod sportvloeroppervlak in m² sportvloeroppervlak per inwoner naar kernen.

Afstand

Een belangrijke graadmeter bij de spreiding van de binnensportaccommodaties betreft de afstand tot de onderwijsinstellingen. Landelijk wordt voor het bewegingsonderwijs op de basisscholen de maximale afstand van het onderwijs tot een binnensportaccommodatie namelijk de norm van 1.000 meter gehanteerd. De gemeente Nijkerk hanteert in deze de modelverordening onderwijshuisvesting waarin wordt aangegeven wanneer een gemeente een nieuwe gymzaal zou moeten realiseren. Dit impliceert dat bij meer dan 20 klokuren tekort de afstand maximaal 1.000 meter mag bedragen. Bij ten minste 15 klokuren tekort 3.500 meter en 5 klokuren tekort 7.500 meter.

Bijna alle accommodaties voldoen hieraan. Alleen is de gemeente Nijkerk zich ervan bewust dat de gestelde norm en gewenste situatie in de dagelijkse praktijk anders worden ervaren. Een grotere afstand tot een binnensportaccommodatie heeft als gevolg dat het reizen van en naar een binnensportaccommodaties ten koste gaat van het bewegingsonderwijs. Dit betreft bijvoorbeeld het Corlaer College dat niet voor alle uren in de dichtstbijzijnde voorziening sporthal De Corlaer terecht kan en daardoor deels moet uitwijken naar de andere sporthallen en -zalen verspreid over Nijkerk.

3.4 Gebruik/bezetting accommodaties

Het aantal accommodaties en de beschikbare zaaldelen in Nijkerk zegt iets, maar zeker niet alles over de situatie in Nijkerk. De bezetting en het gebruik zijn in dat opzicht veel betere indicatoren om de capaciteit van het aanbod in beeld te brengen. In deze paragraaf wordt daarom het gebruik van de verschillende accommodaties weergegeven.

Normering

Voor de beoordeling van de bezetting van de sporthallen, sportzalen en gymzalen zijn benchmarkcijfers uit de database van Hospitality Group gebruikt. Bij het berekenen van de bezettingspercentages wordt rekening gehouden met openingstijden en vakantieweken waardoor de vertaling van een theoretische naar een praktische bezettingsgraad kan worden gemaakt. Bij een optimale bezetting met gebruik door primair onderwijs, sport en overige gebruikers - dat wil zeggen een bezettingspercentage van 100% - gaan wij uit van een haalbaar gebruik van 2.920 uur per jaar. Bij gebruik door voortgezet onderwijs ligt dit iets hoger, namelijk op 3.120 uur per jaar. Dit komt mede doordat voortgezet onderwijs gedurende de dag meer uren bewegingsonderwijs kan inroosteren dan het primair onderwijs omdat de basisscholen vaak met een continu-rooster werken en daardoor de lesdag eerder is afgelopen. In alle gevallen betreft dit gecombineerd gebruik door scholen, verenigingen en overig gebruik. Een toelichting is in tabel 5 vermeld.

Tabel 5: Theoretische capaciteit binnensportaccommodaties.

	Per week	Per jaar	
PO gebruik week	30	1.200	O.b.v. 5 dagen van 6 uur (08.30 uur – 14.30 uur), 40 weken per jaar
VO gebruik week	35	1.400	O.b.v. 5 dagen van 7 uur (09.00 uur – 16.00 uur), 40 weken per jaar
Sportgebruik week	30	1.200	O.b.v. 5 dagen van 6 uur (17.00 uur – 23.00 uur), 40 weken per jaar
Sportgebruik weekend	13	520	O.b.v. zaterdag 8 uur (09.00 uur – 17.00 uur) en zondag 5 uur (12.00 uur – 17.00 uur), 40 weken per jaar

Voor een goede tot zeer goede bezetting van een sporthal hanteren wij de norm van 70% bezetting of hoger. Een matige tot goede bezetting kent een verhuur tussen de 50% en 70% en een bezetting onder de 50% beoordelen we als slecht.

Voor sportzalen hanteren wij vaak dezelfde normen, al moet daar wel worden aangemerkt dat dit vooral van toepassing is wanneer de sportzalen ook daadwerkelijk functioneel te gebruiken zijn door de georganiseerde sport (voornamelijk in de avonden).

Bij het beoordelen van gymlokalen hanteren wij een norm die lager ligt. Daar scoort een accommodatie bij verhuur van meer dan 40% een goede

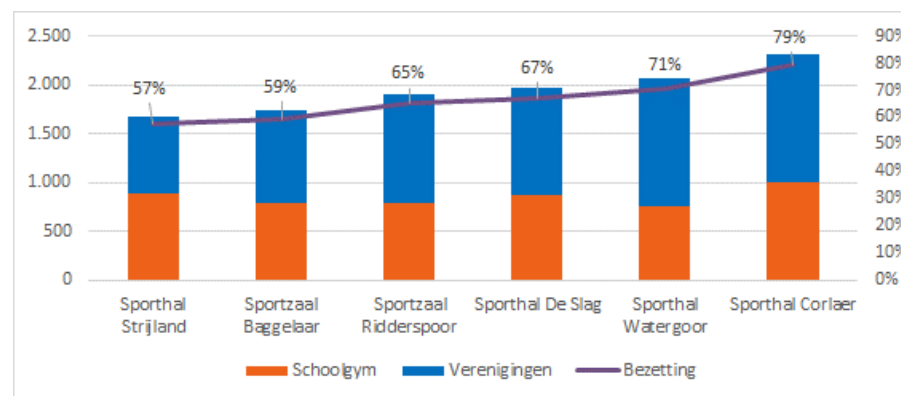
tot zeer goede bezetting. 20% tot 40% is matig tot goed en lager dan 20% beoordelen we als slecht.

Gebruik/bezetting

Van de vier sporthallen en twee sportzalen in Nijkerk zijn het gebruik en de bezettingsroosters geanalyseerd. De resultaten daarvan zijn weergegeven in figuur 5. De figuur bevat:

- Het aantal uren dat de sportaccommodaties per jaar worden gebruikt. Daarbij is onderscheid gemaakt naar het gebruik door onderwijs (in oranje weergegeven) en door verenigingen (in blauw weergegeven).
- De bezettingsgraad uitgedrukt in een percentage ten opzichte van de normering.
- Het aantal uren gebruik/bezetting dat kan worden aangemerkt als 'voldoende' (groene stippellijn).

Figuur 5: Gebruik/bezetting binnensportaccommodaties Nijkerk seizoen 2019-2020.

Uit de figuur blijkt dat vier van de zes sporthallen en sportzalen in Nijkerk een voldoende tot goede bezetting kennen. Sporthal Strijland en sportzaal De Baggelaar hebben een te lage bezetting. Bij sporthal Strijland is dit voornamelijk het gevolg van de aanwezigheid van de 'buitensporten' korfbal en hockey in de winterperiode van oktober tot en met februari. Hierdoor zijn de overige maanden niet structureel verhuurbaar aan de andere sportverenigingen. Daarnaast beschikt sporthal Strijland over een gedateerde houten zaalvloer die glad is en daardoor niet populair bij de sportverenigingen om hierop te trainen en te spelen.

Voor Sportzaal De Baggelaar geldt dat deze verouderde sportzaal gezien haar afmeting (28x20,6 meter) alleen geschikt is voor trainingen. De sportzaal is niet geschikt voor het houden van wedstrijden, zoals voetbal, hockey of korfbal.

Geconcludeerd kan worden dat er met uitzondering van sporthal Strijland praktisch geen extra ruimte in de huidige sporthallen en sportzalen beschikbaar is en dat in de huidige binnensport-accommodaties in Nijkerk niet of nauwelijks extra mogelijkheden zijn voor huidige en toekomstige gebruikers.

3.5 Behoefte aan extra zaalcapaciteit Sportverenigingen

In de vorige paragrafen is inzicht gegeven in het huidige aanbod van binnensportaccommodaties en het gebruik/de bezetting. Deze cijfers

geven nog geen inzicht in de eventuele behoefte aan extra binnensportruimte in Nijkerk. Om die reden is in kaart gebracht of en in welke mate de gebruikers meer uren in de accommodaties wensen dan zij nu (kunnen) gebruiken. Dat beeld is verkregen door gesprekken met de verenigingen, onderwijs en met Optisport.

Gesprekken met verenigingen

Onderstaand zijn de belangrijkste bevindingen onder elkaar gezet.

- Sparta Korfbal, Badminton Nijkerk, vv Surf, NVC Nijkerk, KV Telstar en DOTO geven allen aan een behoefte te hebben aan meer zaaluren. Zo huurt vv Surf momenteel extra zaaluren in Amersfoort. Als reden wordt vaak het willen aanbieden van extra trainingsuren en het uitbreiden van de maatschappelijke taken genoemd.
- Turnvereniging Excelsior geeft aan over een eigen accommodatie te willen beschikken en hierover al jaren in gesprek te zijn met gemeente Nijkerk. Een samenwerking met de andere turn/gymvereniging DOTO Nijkerkerveen en Hellas Hoevelaken is voor Excelsior bespreekbaar.
- Sparta Korfbal en KV Telstar hebben beide de wens voor een eigen blaashal (onder eigen beheer) maar met financiële medewerking vanuit de gemeente.
- Hockeyverenigingen HC Nijkerk en MHC Hoevelaken en hebben in toenemende mate behoefte aan meer zaaluren of een eigen blaashal in de winterperiode gezien de ledengroei.

Optisport

Optisport heeft - tijdens het gebruikersoverleg van juli 2021 – een inventarisatie uitgevoerd naar de wens/behoefte aan extra zaaluren per week en per locatie. De resultaten daarvan zijn:

- De Slag: Korfbal 15-20 uur, Volleybal 4 uur (één zaaldeel) en Hockey 10-15 uur.
- Watergoor: Turnen 15 uur (halve zaal), Basketbal 10 uur en Korfbal 25 uur.
- Strijland: Handbal 5 uur.
- Baggelaar: Turnen/dansen 10 uur.
- Corlaer: Volleybal 5 uur en Hockey 18 uur.

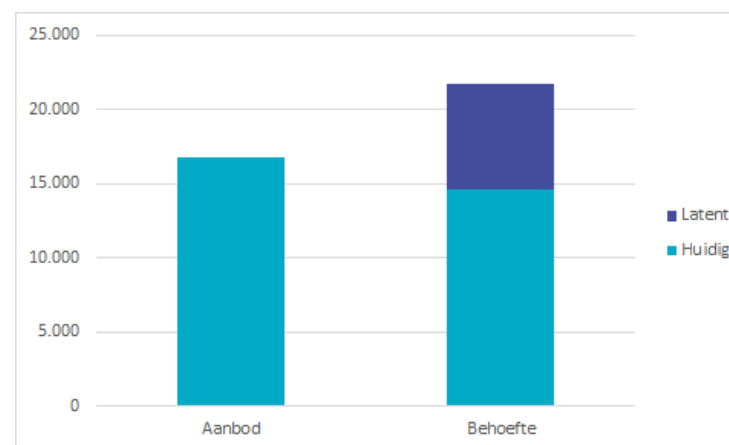
Uit deze inventarisatie blijkt dat de verenigingen fors meer uren wensen dan waarover zij nu de beschikking hebben. Daarbij geldt dat bij de interpretatie van deze extra behoefte de volgende factoren moeten worden meegewogen:

- Bij de aanvraag van verenigingen naar extra zaalcapaciteit is het niet ongebruikelijk dat verenigingen meer vragen dan zij daadwerkelijk nodig hebben. Er is immers sprake van schaarste. Bij 'overvragen' is de kans het grootst dat een redelijk deel van de extra wens kan worden ingewilligd.
- Vrijwel geen enkele gemeente in Nederland is in staat om te voldoen aan alle wensen van de binnensportverenigingen op het gebied van capaciteit in uren en de tijdstippen.

Bovenstaande neemt niet weg dat er behoefte is aan extra zaalcapaciteit en dat die behoefte naar verwachting zal toenemen. Dat laatste komt onder meer doordat traditionele buitensporten vaker en langer binnen willen gaan (= wens) sporten (onder andere hockey, korfbal en handbal). In figuur 6 is de huidige behoefte aan zaalcapaciteit schematisch weergegeven en vergeleken met het bestaande aanbod. De figuur geeft weer:

- Het aanbod: de capaciteit in zaaldeeluren van de bestaande accommodaties, gebaseerd op een bezettingsgraad van 70%.
- De behoefte: De opstelsom van het huidige gebruik (in zaaldeeluren) en de wensen van de verenigingen voor extra uren (latente behoefte) ook uitgedrukt in zaaldeeluren.

Figuur 6: Aanbod versus huidige vraag/behoefte sportverenigingen.

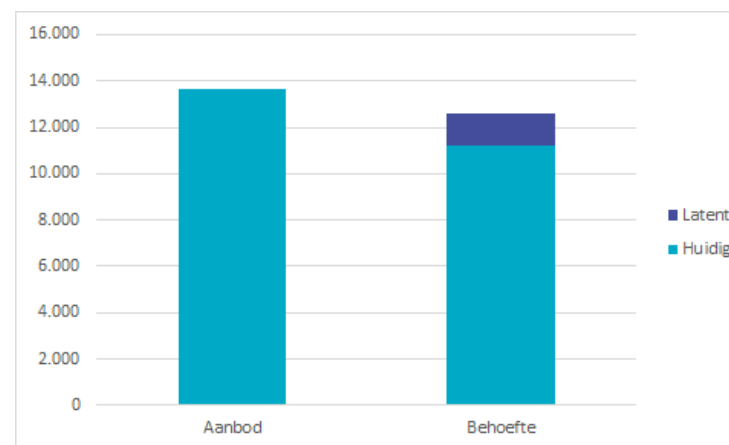
Onderwijs

Ook met enkele scholen uit zowel het primair als voortgezet onderwijs zijn gesprekken gevoerd. De scholen verwachten in de toekomst de volgende capaciteitsknelpunten (onder andere op basis van verwachte groei bevolking):

- Basisschool 't Blokhuis (Hoevelaken): verwacht behoefte aan meer gymuren, mede gezien de verwachte nieuwbouw en groei van de wijk Middelaar.
- Basisschool Horizon: verwacht behoefte aan meer gymuren, mede gezien toename van het aantal leerlingen.
- Basisschool Maranathaschool: verwacht door het groeiend aantal leerlingen problemen met het continueren van de huidige gymlessen op basis van twee keer gymles per week.
- Corlaer College: heeft een tekort aan gymruimte en maakt gebruik van diverse locaties in Nijkerk. Ook ontbreekt het aan een geschikte buitenruimte (velden) om te sporten.

Voor wat betreft de huidige capaciteit en behoefte geldt dat vraag en aanbod in evenwicht zijn. Op dit moment hebben enkele scholen meer behoefte dan kan worden ingevuld, maar het verschil tussen beide is niet groot (zie figuur 7).

Figuur 7: Aanbod versus huidige vraag/behoefte scholen.

3.6 Samenvattend

Samenvattend geldt dat:

- De gemeente Nijkerk beschikt over een goed gespreid aanbod van binnensportaccommodaties. Dit aanbod is echter gedateerd en meerdere accommodaties naderen het einde van de technische levensduur.
- Vier van de zes accommodaties zijn voldoende tot goed bezet. Twee accommodaties kennen een mindere bezetting, maar dat wordt veroorzaakt door functionele tekortkomingen en door korte indoorseizoenen van enkele grote gebruikers.
- Vraag en aanbod van binnensportaccommodaties zijn op dit moment niet in evenwicht. Vooral de verenigingen hebben meer behoefte aan zaalcapaciteit dan op dit moment kan worden ingevuld.

4. Ontwikkeling van de vraag

4.1 Inleiding

Het vorige hoofdstuk heeft een beeld gegeven van de huidige vraag/behoefte aan binnensportaccommodaties en de verhouding tussen vraag en aanbod. Om de juiste afwegingen op het gebied van toekomstige capaciteit te kunnen maken, is het van belang om zicht te hebben op de toekomstige vraag/behoefte. Dat inzicht wordt in dit hoofdstuk geboden.

4.2 Bevolkingsprognose & leerlingenprognose

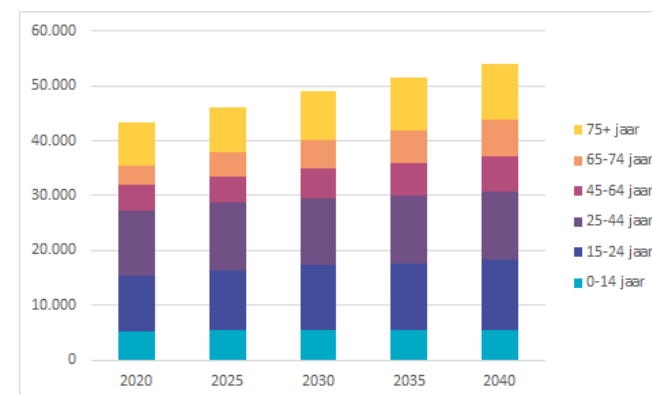
Op 1 januari 2020 telde de gemeente Nijkerk ruim 43.000 inwoners. Dat aantal gaat de komende jaren toenemen. De verwachting is dat de gemeente Nijkerk in het jaar 2030 ruim 49.000 inwoners telt. Dit komt neer op een groei van ruim 14% tot het jaar 2030. In de tien jaar daarna zal de gemeente nog verder groeien. De verwachting is dat Nijkerk in het jaar 2040 ongeveer 54.000 inwoners telt. In figuur 8 is de bevolkingsontwikkeling weergegeven zowel absoluut (aantallen) als de relatieve samenstelling naar leeftijdsklassen.

Uit de figuur blijkt dat:

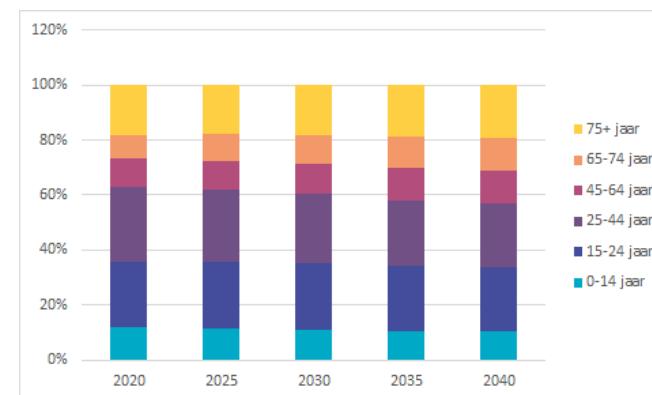
- Het totale aantal inwoners zal fors stijgen. De komende 10 jaar wordt een toename verwacht van circa 6.000 inwoners, daarna zal de gemeente nog verder groeien met ongeveer 5.000 inwoners.
- De groep inwoners van 0 tot 14 jaar neemt in absolute zin toe, maar neemt iets af als aandeel in de totale bevolking.
- De groep 45 tot 65 jarigen stijgt met circa 1.800 inwoners
- De groep senioren zal fors groeien. Het aantal inwoners van 65 jaar en ouder neemt toe van circa 11.500 op dit moment naar circa 17.000 in 2040. Die stijging leidt er ook toe dat de 65-plussers in 2040 circa 31% vormt van het totale aantal inwoners (ten opzichte van 26% op dit moment).

Figuur 8: Bevolkingsprognose gemeente Nijkerk 2020-2040 naar leeftijdsklassen

Absoluut

Relatief

Bron: CBS/CPL.

Specifiek voor het basisonderwijs heeft de gemeente een leerlingenprognose opgesteld. Als gevolg van de toekomstige bouw van nieuwe woningen neemt het aantal leerlingen tot 2030 aanzienlijk toe (ruim 13%). Deze ontwikkeling vult na 2030 waarschijnlijk weer af tot circa 4.300 kinderen in 2040 (6% stijging ten opzichte van 2020).

Het spreekt haast voor zich dat de groei van het aantal inwoners en de veranderende samenstelling van de bevolking zijn effecten zal hebben op de vraag/behoefte aan binnensportaccommodaties. Er mag een groei van de vraag/behoefte worden verwacht en de groeiende groep senioren heeft ook gevolgen voor de aard van de vraag, te weten:

- Meer gebruik van de sportaccommodaties overdag.
- Meer behoefte aan minder intensieve vormen van sporten en bewegen.
- Een toegespitst aanbod van minder intensieve vormen van sport en bewegen, gekoppeld aan ontmoeting voor de minder vitale senioren.

4.3 De veranderende vraag/behoefte van sport en bewegen

De wereld van sport en bewegen verandert continu. Wij signaleren een aantal ontwikkelingen die invloed zullen hebben op de omvang van de behoefte of juist van invloed zijn op kwalitatieve aspecten van de toekomstige behoefte. Dat zijn bijvoorbeeld:

- De veranderende visie binnen het (primaire) onderwijs op bewegen en bewegingslessen.
- De functie van bewegen en sporten binnen het sociale domein.
- De veranderingen in het verenigingsleven en in de voorkeuren van sporters.

4.3.1 Bewegingsonderwijs

Visie op bewegen

De laatste jaren bewegen kinderen steeds minder en gaan de motorische vaardigheden van kinderen sterk achteruit. Goede motorische vaardigheden zijn van belang voor het ontwikkelen van een actieve leefstijl. Landelijk hebben sportbonden, gemeenten, het ministerie Volksgezondheid Welzijn en Sport, het onderwijs, de kinderopvang en maatschappelijke partners de handen ineengeslagen voor een meer motorisch vaardige jeugd. Dit vraagt met nadruk om samenwerking tussen de sectoren onderwijs, kinderopvang, zorg, welzijn en sport & bewegen.

Binnen het onderwijs is bewegen en sporten volop in verandering. Binnen het primair onderwijs bijvoorbeeld zijn de bewegingslessen anders ingericht dan in het verleden. De veranderingen kunnen als volgt worden samengevat:

- Van klassikaal onderwijs, naar kleinere groepen die tegelijkertijd verschillende beweegvormen en beweeglijnen beoefenen.
- Van uitsluitend de verplichte klokuren in de gymzaal, naar ook bewegen op andere momenten en andere locaties.
- Van de traditionele sporten naar ook meer moderne sporten zoals free runnen, survival, et cetera.

Ook binnen het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs zijn deze veranderingen zichtbaar. De veranderende kijk op bewegen en sporten heeft ook gevolgen voor de behoefte aan binnensportaccommodatie. Gymlokalen, met de traditionele belijning en

de traditionele toestellen lijken steeds minder voldoende functioneel. De gymlokalen zijn nog (te zeer) gericht op het klassikale onderwijs en de traditionele sporten. Voor de komende jaren is de wens veel meer:

- Binnensportaccommodaties die kunnen worden verdeeld in meerdere (vier) vlakken, waar kleinere groepen gelijktijdig verschillende vormen van bewegen of sporten kunnen beoefenen.
- Grotere flexibiliteit in het gebruik van toestellen en materialen (bijvoorbeeld touwen kunnen verplaatsen naar elk van de vier vlakken).
- Ruimer assortiment van toestellen, materialen en attributen voor modernere sporten.
- Gebruik van audiovisuele hulpmiddelen.

Deze 'nieuwe' multifunctionele sportvoorzieningen hebben als uitgangspunt om beter aan te sluiten op de belevingswereld van kinderen en meer variatie te kunnen bieden in vormen van sporten en bewegen. Voor Nijkerk is dit met name van toepassing op de beoogde nieuwbouw van sporthal Strijland, in relatie tot de behoefte van de wijkbewoners in Paasbos naar meer flexibiliteit en een buurtfunctie van het nieuwe gebouw.

Nieuwe verplichting bewegingsonderwijs

In februari 2020 is bekend geworden dat in de landelijke wetgeving wordt vastgelegd dat scholen in het primair onderwijs verplicht worden om minimaal twee beweegmomenten van elk 45 minuten per week te verzorgen. De overheid wil daarmee tot een steviger fundament voor voldoende en goed bewegingsonderwijs komen. Scholen waren al verplicht om bewegingsonderwijs aan te bieden, maar de verplichting

van twee beweegmomenten is nieuw. Dit beleid geldt voor het hele primaire onderwijs, zowel basisonderwijs als speciaal onderwijs en gaat in per 1 augustus 2023. Voor gemeente Nijkerk geldt dat momenteel nauwelijks aan de norm van 2x45 minuten bewegingsonderwijs per week per groep kan worden voldaan. Met name in de kern Nijkerk is de druk hoog. Deze druk wordt veroorzaakt door de groei van het leerlingenaantal, de invoering van continuroosters en de inzet van steeds meer vakleerkrachten.

4.3.2 Sociale domein

Al jaren is in Nederland de duidelijke ontwikkeling zichtbaar dat sport/bewegen een steeds belangrijkere rol krijgt binnen het sociale domein. Sport om te ontmoeten, snel te integreren, om leefbaarheid in wijken of buurten te versterken of om vitaal te blijven en op die manier mee te kunnen doen in de samenleving.

Ook in Nijkerk is een stevige rol goed denkbaar. De groep senioren groeit snel en zij worden gemiddeld ook ouder. Ook voor mensen met een beperking is aanbod op het gebied van sport en bewegen wenselijk. Landelijk staan steeds meer sportverenigingen klaar om ook hierin een functie te vervullen voor de samenleving. Daarbij geldt dat de rol die sportverenigingen kunnen vervullen sterk afhankelijk is van de zelfredzaamheid en vitaliteit van de doelgroep. Om die rol beter te duiden is een model opgenomen dat is opgebouwd uit twee dimensies, te weten:

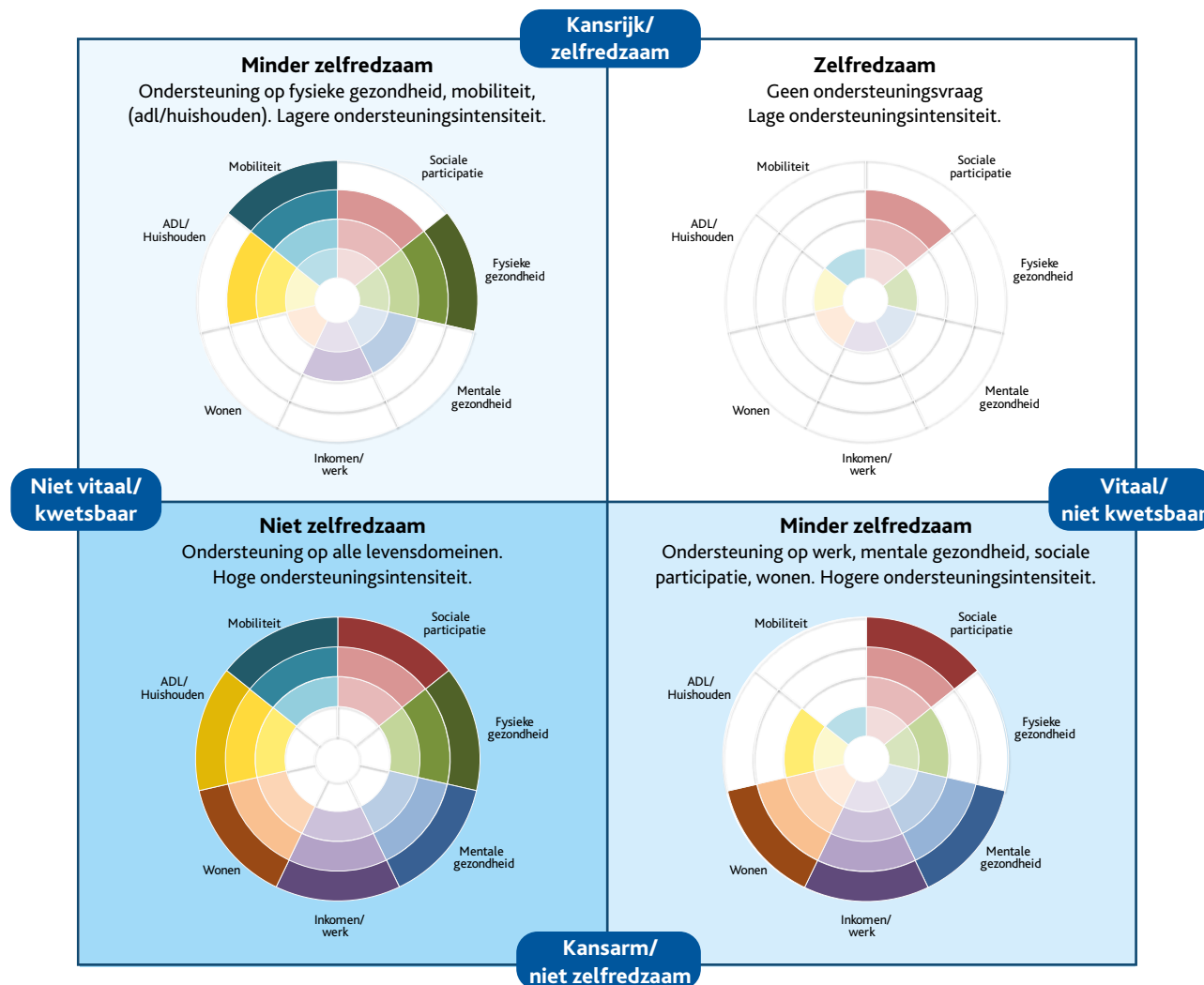
- De vitaliteit, een combinatie van mobiliteit, gezondheidssituatie en ervaren gezondheid.
- De kansrijkheid, een mix van inkomen, opleiding en zelfredzaamheid.

De combinatie van deze twee dimensies leidt tot een model met vier kwadranten, dat van toepassing is op alle leeftijdsgroepen. Zie figuur 9: Sport en bewegen en het sociale domein.

- Het kwadrant rechtsboven (kansrijk en vitaal) zijn inwoners die zelf hun weg weten te vinden naar het sport- en beweegaanbod.
- Het kwadrant rechtsonder (minder kansrijk/zelfredzaam en vitaal) betreft inwoners die om verschillende redenen hun weg niet of minder weten te vinden naar het sport- en beweegaanbod. Dat kan door tijdsgebrek, het inkomen, het missen van intrinsieke motivatie om te bewegen, et cetera.
- Het kwadrant linksboven (minder vitaal en kansrijk) betreft inwoners die door een beperking (chronische ziekte of andere beperking) minder makkelijk aansluiting kunnen vinden bij het traditionele sport- en beweegaanbod, maar doorgaans wel een intrinsieke motivatie hebben om te bewegen.
- Het kwadrant linksonder (minder vitaal, minder kansrijk) is de groep die de weg naar het sport- en beweegaanbod lastig weet te vinden en, vanwege beperkingen, ook moeilijk aansluiting kan vinden bij het reguliere aanbod.

Figuur 9: Mogelijkheden sport en bewegen en het sociale domein.

In wezen geldt dat de sportverenigingen voor alle vier kwadranten een functie kunnen vervullen, al dan niet met ondersteuning van professionele instellingen in zorg en welzijn. Een dergelijke functie heeft effecten voor de behoefte aan sportaccommodatie, te weten:

- De behoefte aan laagdrempelige accommodatie in de directe nabijheid van de woonomgeving neemt toe. Laagdrempeligheid is een verzamelterm voor nabijheid ten opzichte van de woonomgeving, barrièrevrij, toegankelijke tarieven en ontmoetingsruimte.
- De laagdrempeligheid kan worden vormgegeven in wijkcentra en buurthuizen, maar ook in binnen- of buitensportaccommodaties. De wenselijke accommodatievorm lijkt sterk op de accommodatie die gewenst wordt voor de huisvesting van het moderne bewegingsonderwijs.

Gezien de fors groeiende groep senioren (65+ers) betekent dit voor de gemeente Nijkerk dat het goed is deze ontwikkeling te blijven volgen met het oog op het nieuw ontwikkelen van sportaccommodaties of bij accommodaties die gerenoveerd gaan worden. Ook is het wenselijk om in samenwerking met welzijn- en zorgpartners te zorgen voor een passende beweeg- en sportprogrammering die aansluit bij de snel veranderende behoeften van deze doelgroep. Dit conform de gemaakte afspraken en doelen in het Sport- en Bewegakkoord, gemeente Nijkerk 2020.

4.4 Toekomstige vraag/behoefte aan binnensport

Op basis van de groei van de bevolking, de veranderende bevolkingssamenstelling, de trends en ontwikkelingen en de extra behoefte aan zaalcapaciteit op dit moment kunnen de eerste conclusies worden getrokken over de toekomstige vraag/behoefte aan binnensportaccommodatie in Nijkerk.

Ontwikkelingen bewegingsonderwijs

Het aantal leerlingen zal gaan stijgen (2040: +6%). Zowel de leerlingenaantallen in het basisonderwijs als in het voortgezet onderwijs nemen toe. Deze stijging leidt op zichzelf tot een toenemende behoefte aan binnensportaccommodatie.

Daarnaast zijn de afgelopen jaren bijna alle scholen in Nijkerk overgegaan op een continurooster. Normaliter kan een dergelijke aanpassing impact hebben op de capaciteit. Dit mede omdat de gymlessen compacter op elkaar moeten worden geprogrammeerd. Het continurooster zorgt voor druk in de ochtend en begin van de middag maar aan de andere kant ook voor meer leegstand in de latere middag omdat scholen met een continurooster eerder klaar zijn met een schoolprogramma.

Ontwikkelingen sport

Voor de ontwikkelingen in de sport zijn vooral de bevolkingsontwikkeling én de bevolkingssamenstelling relevant. Op basis van de bewegingsnorm in Nijkerk is te zien dat de sport- en beweegdeelname hoger ligt dan het landelijk gemiddelde en dat ook de deelname aan sportverenigingen hoog ligt. Dat gegeven in combinatie met de groei van het aantal inwoners, zal

ertoe leiden dat het aantal verenigingssporters in Nijkerk de komende jaren zal gaan groeien.

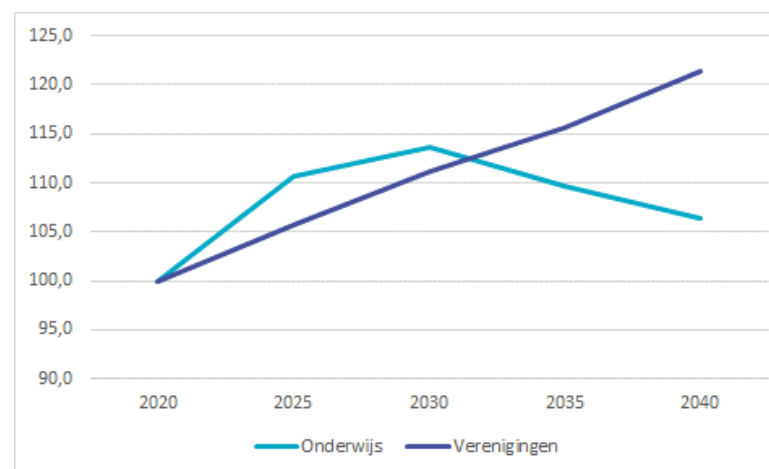
Verder is te zien dat de ongeorganiseerde sport groeit en boven het landelijk gemiddelde ligt. Naar verwachting zal dit blijven stijgen in verband met de groeiende doelgroep 65+ers binnen de gemeente Nijkerk die veelal in de ongeorganiseerde sport actief zijn of waarvan de sportbeoefening zich steeds meer in sportscholen en fitnesscentra afspeelt. Sport om te ontmoeten, integreren, leefbaarheid in wijken of buurten te versterken, vitaal te blijven en op die manier mee te kunnen doen in de samenleving. Ook voor mensen met een beperking is aanbod op het gebied van sport en bewegen wenselijk. Landelijk staan steeds meer sportverenigingen klaar om ook hierin een functie te vervullen voor de samenleving. Samenwerking die terug te zien is in het "Sport- en Beweegakkoord 2020" en ondertekend in de gemeente Nijkerk door vele partners uit het sociale domein en de sport.

Deze ontwikkelingen maken dat het van belang is om anders naar sportvoorzieningen te kijken. Wanneer samenwerking wordt gestimuleerd - zoals in het 'Sport- en Beweegakkoord 2020' - kan dat ook consequenties hebben voor het vernieuwen of aanpassen van bestaande sportaccommodaties. Sportaccommodaties die multifunctioneel zijn en naast onderwijs, verenigingssport ook een rol kunnen vervullen bij het bedienen van de groeiende groep 65+ers (én de vitaliteitsuitdagingen die bij deze doelgroep horen), kunnen meerwaarde creëren.

Prognose behoefte

In figuur 10 zijn deze ontwikkelingen vertaald naar de te verwachten groei van de behoefte aan binnensportaccommodatie. Daarbij is onderscheid gemaakt naar de behoefte vanuit het onderwijs en die vanuit de verenigingen. De ontwikkeling is weergegeven door middel van een indexgetal waarbij het jaar 2020 = 100.

Figuur 10: Ontwikkeling vraag/behoefte aan binnensportaccommodatie Nijkerk 2020-2040.

Samenvattend

Samenvattend geldt dat:

- Het aantal inwoners van de gemeente Nijkerk de komende jaren aanzienlijk zal gaan groeien. De verwachting is dat de gemeente in het jaar 2030 ruim 49.000 inwoners telt en de jaren daarna nog doorgroeit tot circa 54.000 inwoners.
- Met name de groep senioren fors zal groeien. Het inwoners van 65 jaar en ouder neemt toe van circa 11.500 op dit moment naar circa 17.000 in 2040.
- Als gevolg van toekomstige nieuwbouw van woningen ook het aantal leerlingen tot 2030 aanzienlijk toeneemt (ruim 13%). Deze ontwikkeling vlakt na 2030 weer af tot 4.300 kinderen in 2040 (6% stijging ten opzichte van 2020).
- Het voor zich spreekt dat de groei van het aantal inwoners en de veranderde samenstelling van de bevolking zijn effecten zal hebben op de vraag/behoefte aan binnensportaccommodaties.
- Binnen de sport, het bewegingsonderwijs en het sociale domein het bewegen en sporten volop in beweging is. Hierbij geldt geen wettelijke zorgplicht in het voorzien van sportruimtes voor het beoefenen van (georganiseerde) sport, maar wel ten behoeve van het bewegingsonderwijs. Voldoende en goed onderhouden binnensportaccommodaties voor de (georganiseerde) sport dragen echter wel bij aan de doelstelling van de gemeente om de sportparticipatie van inwoners van de gemeente Nijkerk te verhogen.
- Deze ontwikkelingen maken het van belang maken om anders naar toekomstige sportvoorzieningen te kijken. Met name de multifunctionaliteit van accommodaties is hierbij van essentieel belang om ook andere (commerciële) functies te versterken en de maatschappelijke waarde van het gebouw te vergroten.

5. Vraag- en aanbodanalyse

5.1 Inleiding

In hoofdstuk 3 zijn de kenmerken van het huidige aanbod van binnensportaccommodaties beschreven en conclusies getrokken over de verhouding vraag en aanbod op dit moment. In het vorige hoofdstuk is een beeld gegeven van de te verwachten groei van de behoefte aan binnensportaccommodaties. In dit hoofdstuk worden vraag en aanbod vergeleken en worden enkele varianten gepresenteerd voor het in evenwicht brengen van vraag en aanbod. Die varianten zijn gepresenteerd in een volgorde van de mate waarin de gemeente tegemoet komt aan de toekomstige behoefte.

5.2 Vergelijking ontwikkeling vraag en ontwikkeling aanbod

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd bij het bepalen van de zich ontwikkelende behoefte aan binnensportaccommodaties en de vraag/aanbodanalyse:

- **Prognose bevolking** van Nijkerk geeft aan dat de gemeente de komende 10 jaar zal groeien naar ruim 49.000 inwoners (groei van 14%) en 10 jaar daarna verder groeit naar circa 54.000 inwoners. Een aanzienlijk deel van deze groei wordt gerealiseerd door de leeftijdscategorie 65+.
- **Prognose leerlingen** geeft aan dat de komende jaren het aantal (basisschool)leerlingen tot 2030 aanzienlijk toeneemt (ruim 13%). Deze ontwikkeling vlak na 2030 echter weer af tot circa 4.300 kinderen in 2040 (6% stijging ten opzichte van 2020).
- **Primair onderwijs** zijn bijna alle scholen over op een continuïteit en op bijna alle scholen worden twee lessen bewegingsonderwijs gegeven die vanuit de overheid wettelijk moeten worden aangeboden. Als gevolg van de leerlingengroei verwachten we komende jaren een lichte stijging van het aantal capaciteitsknelpunten zijn met betrekking tot de vraag.
- **Voortgezet onderwijs** zover bekend heeft alleen het Corlaer College een tekort aan gymruimte. Zowel binnen als buiten. Voor de binnengym maakt het Corlaer College daarom naast haar eigen vier gymzalen volop gebruik van de diverse sporthallen en sportzalen in Nijkerk. De schoolprognoses voor het voortgezet onderwijs gaan uit van een min of meer gelijkblijvend aantal leerlingen voor de VO-scholen in de gemeente Nijkerk.

- **Levensduur van accommodaties** op dit moment zijn er vijf accommodaties die (bijna) ouder zijn dan veertig jaar en waar de gemeente Nijkerk een visie op heeft ontwikkeld om deze de komende jaren te gaan vernieuwen.
- **Ontwikkeling van de accommodaties** de gemeente heeft de intentie om een aantal sporthallen en/of sportzalen accommodaties te vernieuwen met als doel om vanuit een bredere visie de capaciteit van de huidige accommodaties in relatie tot (toekomstige) groei van de gemeente voldoende in beeld te brengen.
- **Prognose van sport en bewegen** de sportdeelname van de inwoners van de gemeente Nijkerk ligt hoger dan het gemiddelde van Nederland. Het percentage inwoners dat wekelijks sport ligt ook hoger dan het landelijk gemiddelde. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de gemiddelde gezondheid van inwoners van de gemeente Nijkerk nagenoeg gelijk is met het landelijk gemiddelde. Als we kijken naar de groei van 65+ ers en ook richting de toekomst dan zal de ongeorganiseerde sport in de lijn de verwachting liggen dat dit verder zal toenemen.
- **Extra behoefte bij sportverenigingen:** Verschillende verenigingen hebben op dit moment meer behoefte aan accommodatie dan aanwezig. Zowel de turnvereniging Excelsior uit Nijkerk als turn/gymvereniging DOTO uit Nijkerkerveen zouden over een grotere accommodatie willen beschikken. De beide korfbalverenigingen Sparta Nijkerk en Telstar zouden graag zelfstandig over een blaashal

beschikken en zijn hierover in gesprek met de gemeente Nijkerk. Ook de verenigingen VV Surf, NVC Nijkerk, Badminton Nijkerk en andere hebben duidelijk de wens om uit te breiden in uren van hun activiteiten. Of om een eigen plek in een accommodatie binnen de gemeente Nijkerk te krijgen.

In tabel 6 is de verhouding tussen aanbod en vraag tot en met het jaar 2040 weergegeven. De tabel geeft achtereenvolgens een beeld van:

- De behoefte aan binnensportaccommodatie voor de verenigingen en overige gebruikers in zaaldeeluren. Die behoefte is uitgesplitst in:
- De behoefte, waarbij het huidige gebruik/bezetting als vertrekpunt is genomen.
- De behoefte aan extra zaalcapaciteit, die op dit moment niet kan worden ingevuld (de latente behoefte).
- De huidige capaciteit aan binnensportaccommodatie voor de verenigingen en overige gebruikers in zaaldeeluren per jaar in 2020.
- Het overschot/tekort aan binnensportaccommodatie.
- De behoefte aan binnensportaccommodatie voor het onderwijs, eveneens uitgesplitst.
- De huidige capaciteit aan binnensportaccommodatie voor het onderwijs, inclusief het overschot/tekort.

Tabel 6: Verhouding vraag en aanbod binnensportaccommodaties in zaaldeeluren.

	2020	2025	2030	2035	2040
Behoefte verenigingen					
Bezetting	14.623	15.457	16.251	16.912	17.758
Latent	7.088	7.492	7.877	8.197	8.608
Subtotaal	21.711	22.949	24.128	25.109	26.366
Capaciteit verenigingen	16.744	16.744	16.744	16.744	16.744
Overschot/tekort	-4.967	-6.205	-7.384	-8.365	-9.622
Behoefte onderwijs					
Bezetting	11.231	12.420	12.758	12.315	11.947
Latent	1.388	1.535	1.577	1.522	1.476
Subtotaal	12.619	13.955	14.335	13.837	13.423
Capaciteit onderwijs	13.650	13.650	13.650	13.650	13.650
Overschot/tekort	1.031	-305	-685	-187	227

De vraag/behoefte aan zaaluren in binnensportaccommodaties in de gemeente Nijkerk zal de komende jaren naar verwachting stijgen. De huidige capaciteit van 16.750 zaaldeeluren voor verenigingen is onvoldoende om de toekomstige vraag/behoefte te kunnen huisvesten. De stijgende behoefte wordt veroorzaakt door de groei van de bevolking, de latente behoefte van sportverenigingen aan meer zaalruimte voor het vergroten van haar sportaanbod (training en wedstrijden).

Uit de tabel blijkt dat vraag en aanbod voor het onderwijs redelijk in evenwicht zijn. Voor de verenigingen en overige gebruikers is er sprake van een tekort. Daarbij geldt ten overvloede dat uitgegaan is van het volledig inwilligen van alle wensen van de verenigingen. Eerder in dit rapport is al aangegeven dat dit niet realistisch is en dat keuzes kunnen/moeten worden gemaakt.

Daarbij geldt dat vooral behoefte bestaat aan sporthallen. De verenigingen wensen vooral uitbreiding van sporthalcapaciteit en in mindere mate sportzalen of gymzalen.

5.3 De varianten

Op basis van alle beschikbare informatie is een aantal varianten uitgewerkt voor de ontwikkeling van het aanbod van binnensportaccommodaties in Nijkerk. Voor elk van de varianten zijn de volgende onderwerpen uitgewerkt:

- De veranderingen in/uitbreiding van het aanbod van binnensportaccommodaties.
- De mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de groeiende behoefte aan binnensportaccommodaties.
- De financiële gevolgen (stichtingskosten en exploitatie).
- Overige effecten (bijvoorbeeld ruimtelijk).

5.3.1 0-variant: Huidige situatie binnensportaccommodaties

Om een goede vergelijking te kunnen maken tussen de verschillende varianten is het van belang om eerst nog kort stil te staan bij de huidige situatie. Hiermee bepalen we feitelijk de nul-situatie waar de andere varianten mee vergeleken kunnen worden.

Accommodaties

Het huidige areaal binnensport van de gemeente Nijkerk bestaat uit de volgende accommodaties:

Tabel 7: Huidige aanbod sporthallen en sportzalen Nijkerk.

Naam	Type	Plaats	Bouwjaar	Zaal-delen	Afmeting	M ² sportvloer
Corlaer	Sporthal	Nijkerk	2008	3	28 bij 48	1.344
Watergoor	Sporthal	Nijkerk	1981	2	26 bij 44	1.144
Strijland	Sporthal	Nijkerk	1972	2	22 bij 44	968
De Slag	Sporthal	Hoevelaken	1985	3	24 bij 44	1.056
Ridderspoor	Sportzaal	Hoevelaken	1973	2	22 bij 28,5	627
De Baggelaar	Sportzaal	Nijkerkerveen	1976	1	28 bij 16*	448
Totaal				13		5.587

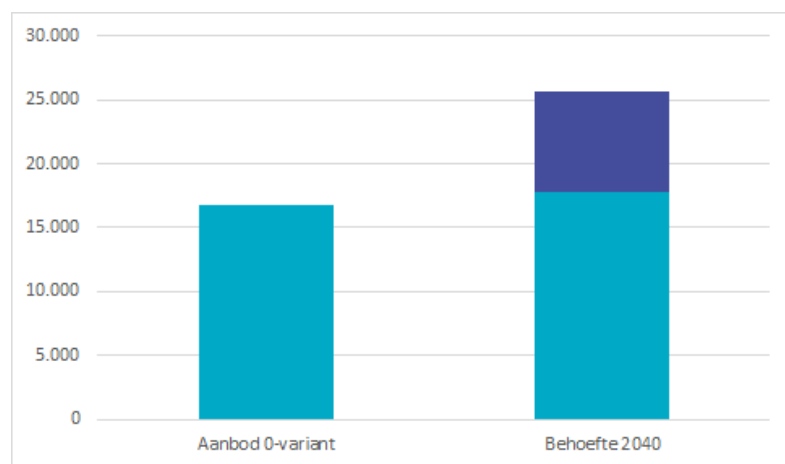
* In de plattegrond is sprake van 20,6 bij 28m, dit is echter de oppervlakte maat van de vloer inclusief uitloop en tribune.

Verhouding vraag en aanbod

In deze variant kiest de gemeente voor de instandhouding van de huidige situatie. Veranderingen aan functionaliteit en capaciteit zijn er niet. In figuur 11 is de verhouding tussen aanbod en behoefte voor de verenigingen in het jaar 2040 voor deze variant weergegeven.

Figuur 11: Verhouding tussen aanbod en behoefte voor verenigingen in 2040, 0-variant.

Als optie (zie variant 4, dat combineerbaar is met de andere varianten) kan de zaalcapaciteit worden verruimd door het inzetten van een of meerdere nieuwe blaashallen. Deze laatste optie biedt met name in de winterperiode extra zaalcapaciteit aan de 'buitensporten' korfbal, handbal en hockey. Echter, de huidige knelpunten (verouderde binnensport areaal) en extra behoefte van de sportverenigingen gedurende het hele jaar wordt hiermee onvoldoende opgelost.

Financieel

Er heeft geen van financiële berekening van onderhoudskosten en verduurzamingsopgaven van de bestaande configuratie plaatsgevonden. Deze specialistische taak leidt tot extra werk en advieskosten terwijl

uit onderzoek van 8 jaar geleden al blijkt dat om meerdere moverende redenen nieuwbouw wordt geadviseerd in plaats van renovatie. Daarbij zijn de kosten van renovatie aanzienlijk gestegen en is dit scenario simpelweg niet realistisch.

Overig

De gemeente Nijkerk heeft met het oog op de bestaande situatie van de binnensportaccommodaties reeds besloten dat met name sporthal Strijland en sportzaal De Baggelaar aan renovatie en/of vernieuwing toe zijn.

5.3.2 Variant 1A: vernieuwing en uitbreiding binnensportaccommodaties

Accommodaties

In deze variant staat het realiseren van een kwaliteitsimpuls voor zoveel mogelijk (nieuwe) binnensportaccommodaties in de gemeente Nijkerk centraal. Van het huidige binnensport areaal zijn immers vijf van de zes sportaccommodaties aan renovatie en/of vernieuwing toe. Variant 1a impliceert de gefaseerde nieuwbouw van de volgende binnensportlocaties:

- Sporthal Strijland (44x24m) met drie zaaldelen
- Sporthal Watergoor (44x24m) met drie zaaldelen
- Sportzaal De Baggelaar (28x22m) met twee zaaldelen

Ten opzichte van de huidige situatie leidt deze variant tot een uitbreiding van de capaciteit met in totaal 3 extra zaaldelen.

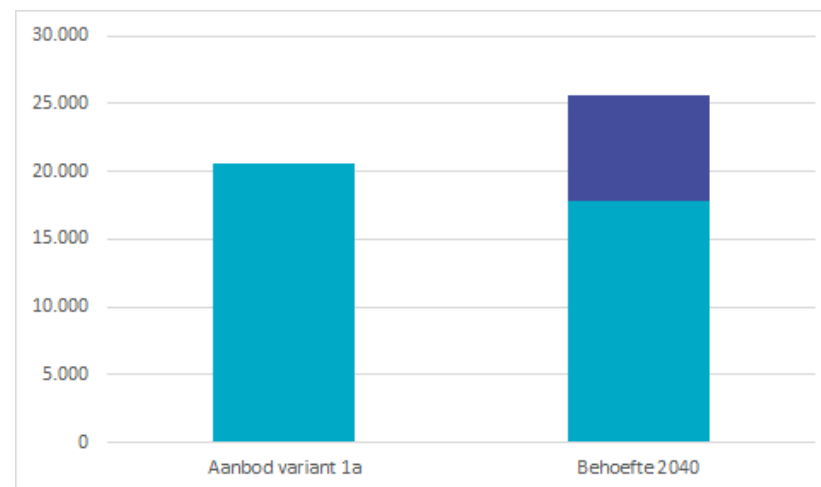
Verhouding vraag en aanbod

Deze variant sluit beter dan de 0-variant aan op het sportbeleid van de gemeente Nijkerk waarin wordt omschreven dat iedereen die dat wil in Nijkerk moet kunnen sporten. Om dit te kunnen realiseren zijn voldoende en goed onderhouden binnen- en buitensportaccommodaties van essentieel belang om zowel de (georganiseerde) sport als het bewegingsonderwijs te kunnen faciliteren. Het faciliteren van het bewegingsonderwijs is ook een wettelijke zorgplicht van de gemeente. Om deze ambities voor de (georganiseerde) sport en het bewegingsonderwijs te kunnen realiseren zijn extra investeringen in het areaal voor de binnensport benodigd. Zowel investeringen in het benodigde areaal als in de kwaliteit van dit areaal.

Onze conclusie is dat met deze variant een aantal belangrijke knelpunten voor zowel de gemeente als de sportverenigingen wordt opgelost. Deze variant is daarmee een goede variant voor zowel de gemeente als voor de sportverenigingen en het onderwijs. In deze variant is overdag sprake van een (lichte) onderbezetting en meer capaciteitsmogelijkheden voor het onderwijs en worden in de avondenuren meeste knelpunten qua latente behoefte voor de sportverenigingen opgelost.

In figuur 12 zijn aanbod en behoefte in het jaar 2040 (voor de verenigingen) tegen elkaar afgezet.

Figuur 12: Verhouding tussen aanbod en behoefte voor verenigingen in 2040, variant 1a.

Nogmaals, deze variant kan/moet gefaseerd worden ingevoerd, mede afhankelijk van de wijze waarop de vraag/behoefte zich daadwerkelijk ontwikkelt de komende jaren.

Financieel

Variant 1a leidt vanzelfsprekend tot stevige investeringen. De realisatie van twee nieuwe sporthallen en een nieuwe sportzaal brengt de volgende investeringen met zich mee (exclusief btw):

Tabel 8: Stichtingskosten Variant 1a.

Accommodatie	Stichtingskosten (x 1 miljoen) exclusief btw
Sporthal Strijland	€ 6,2
Sporthal Watergoor	€ 6,2
Sportzaal De Baggelaar	€ 3,7
Totaal	€ 16,2

Deze investeringen zullen jaarlijks bijna € 600.000,- aan extra kapitaallasten met zich meebrengen. De kosten voor onderhoud en zakelijke lasten blijven nagenoeg gelijk. De inkomsten zullen iets toenemen als gevolg van de extra zaalcapaciteit die deze variant met zich meebrengt.

Overig

Deze variant biedt een uitgelezen kans voor gemeente Nijkerk om het kwaliteitsniveau van haar binnensportaccommodaties te verbeteren en om te voldoen aan de eisen die door NOC*NSF en de diverse sportbonden worden gesteld en die zijn opgenomen in het KVLO-handboek bewegingsonderwijs. Dit houdt in dat bij de beoogde nieuwbouw in deze variant nieuwe inzichten en ontwikkelingen kunnen worden meegenomen en toegepast. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om ontwikkelingen op het

gebied van sporten en bewegen, maar ook om de ervaringen die de gebruikers (sportverenigingen) in de praktijk hebben opgedaan. Op basis hiervan kunnen er in sommige situaties andere keuzes worden gemaakt, wat veelal extra investeren in de binnensportaccommodaties betekent. Voorbeelden hiervan zijn het groter maken van een berging en kleedkamers, specifieke vloeren, activiteitenverlichting en geluidsinstallaties.

5.3.3 Variant 1B: vernieuwing en uitbreiding binnensportaccommodaties inclusief beperkte wijkfunctie Strijland

Accommodaties

Deze variant is in wezen een 'variatie op het thema' van variant 1a. In deze variant vindt dezelfde uitbreiding van binnensportcapaciteit plaats als in variant 1a, zij het dat een beperkte wijkfunctie wordt toegevoegd aan de nieuwbouw van Sporthal Strijland. Het betreft zaalruimte voor bijeenkomsten, vergaderingen cursussen, e.d. geschakeld aan de horecavoorziening. Deze toevoeging bedraagt circa 300 m² en biedt de mogelijkheid om wijkgebonden activiteiten bij de sporthal te huisvesten. Samengevat gaat deze variant uit van nieuwbouw van:

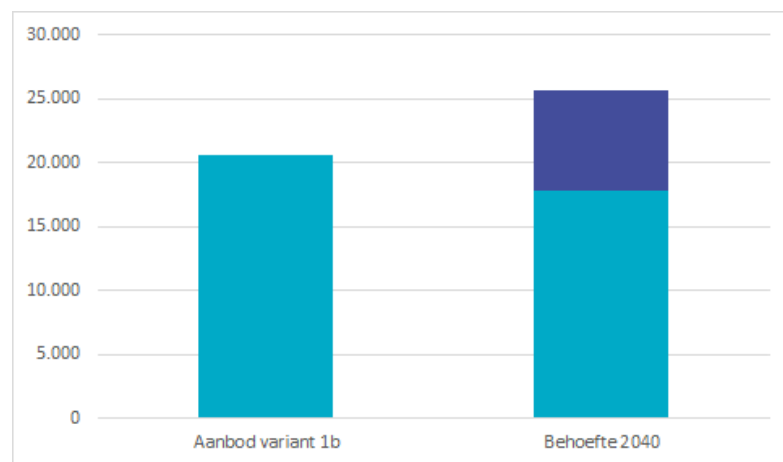
- Sporthal Strijland (44x24m) met drie zaaldelen
- Sporthal Watergoor (44x24m) met drie zaaldelen
- Sportzaal De Baggelaar (28x22m) met twee zaaldelen
- Uitgebreid met expliciete faciliteiten voor een buurtvoorziening

Ten opzichte van de huidige situatie biedt deze variant in totaal drie extra zaaldelen. Ook voor variant 1b geldt dat het mogelijk/wenselijk is deze te combineren met een minimaal één nieuwe blaashal voor het faciliteren van de 'buitensporten' korfbal, hockey en handbal (zie variant 4) in de winterperiode.

Verhouding vraag en aanbod

Net als variant 1a, sluit variant 1b goed aan bij de wens van de gemeente Nijkerk om de sporthallen Strijland en Watergoor binnen afzienbare tijd te vervangen door een nieuwe sporthal en/of -zaal. Ook past deze variant binnen de gebiedsvisie Paasbos "Hart van de wijk ontwikkelbeeld maart 2021". In deze visie wordt de binnensportaccommodatie van maandag tot vrijdag (8 tot 16 uur) gereserveerd voor bewegingsonderwijs. In de andere uren wordt de accommodatie volop gebruikt door verenigingen en buurtinitiatieven op het gebied Wmo- en gezondheidsbeleid om inwoners van Paasbos te activeren om mee te doen, nieuwe doelgroepen te bereiken en meer aandacht voor gezond bewegen en eten te creëren. In figuur 13 is de verhouding tussen vraag en aanbod in 2040 weergegeven.

Figuur 13: Verhouding tussen aanbod en behoefte voor verenigingen in 2040, variant 1b.

Financieel

In tabel 9 zijn de stichtingskosten voor deze variant weergegeven.

Tabel 9: Stichtingskosten Variant 1b.

Accommodatie	Stichtingskosten (x 1 miljoen) exclusief btw
Strijland	€ 6,2
Watergoor	€ 6,2
De Baggelaar	€ 3,7
Buurtvoorziening	Va € 1,0
Totaal	€ 17,2

Deze investeringen leiden tot € 640.000, - aan extra kapitaallasten.

5.3.4 Variant 2: extra sporthal, groeiscenario

Accommodaties

Zoals eerder vermeld wordt in de gemeente Nijkerk de komende jaren volop gebouwd en ontstaan er nieuwe wijken. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld Doornsteeg, Spaanse Leger en Klaarwater. In deze variant wordt daarom de optie geboden tot het bouwen van een (extra) nieuwe sporthal. In deze variant wordt sportzaal De Baggelaar niet vernieuwd, maar wordt daarvoor in de plaats gekozen voor een vervangende sporthal, waarschijnlijk in of direct Nijkerkveen. Dit in combinatie met de nieuwbouw voor sporthal Strijland en Watergoor. Het bouwen van een (extra) nieuwe sporthal impliceert een verdere uitbreiding van het

binnensport areaal en kansen om bijvoorbeeld verschillende (kern)sporten in de gemeente Nijkerk dusdanig te faciliteren, zodat zij op het hoogste niveau kunnen presteren. De beoogde nieuwe sporthal dient een gewenste lengte van 48 meter (drie haldelen van minimaal 15,4 meter, twee keer scheidingswanden van 0,4 meter breed) te hebben. Dit bij een minimale breedte van 26 meter voor de realisatie van een combiveld 20x40 meter om erin te voetballen, handballen, korfballen en hockeyen (en in de korte richting te basketballen). Dit impliceert een nieuwe grote sporthal met de minimale afmetingen van 26x48 meter.

Ten opzichte van de huidige situatie impliceert deze variant vier extra zaaldelen, indien bij de nieuwe uitgegaan wordt van sporthallen met telkens 3 zaaldelen.

Net als in Variant 1b gaan we ervan uit dat de sporthal Strijland wordt gecombineerd met een uitbreiding voor buurtgerichte activiteiten.

Verhouding vraag en aanbod

De variant nieuwbouw extra sporthal leidt tot een goed functionele sporthal, met state-of-the-art energetische eigenschappen en een levensduur van circa 40 jaar. Deze kwaliteitsimpuls voor het huidige binnensport areaal zal bij de gebruikers – net als in de plus variant – met grote tevredenheid worden ontvangen. Ook biedt deze variant de mogelijkheid om een aantal kernsporten optimaal te faciliteren. Nadelen van deze variant zijn echter de hoge (extra) investeringskosten voor de gemeente Nijkerk en de verwachte leegstand overdag.

Dit aangezien er sprake is van overcapaciteit van het aantal extra benodigde sporthallendelen ten opzichte van de toekomstig gewenste binnensportcapaciteit.

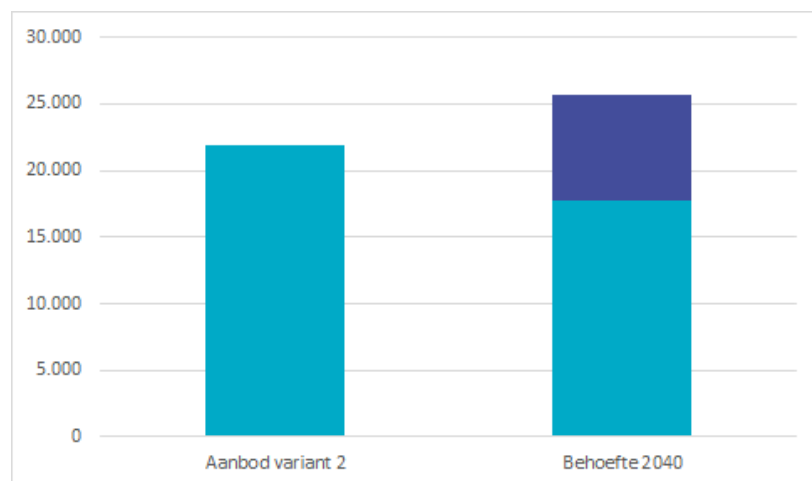
In het visiedocument 'Sport in Paasbos, december 2020' wordt hierover aangegeven dat het ontstaan van (ongewenste) overcapaciteit in deze variant wordt bevestigd door de planologische norm van een grote sporthal per 20.000 inwoners in combinatie met een aantal buurtsportvoorzieningen en commerciële sportcentra (onder andere gemeente Utrecht en Mulier Instituut 2020). In bijzondere gevallen is dat een grote sporthal per 15.000 inwoners (jonge bevolking, groot aandeel grote zaalsporten, niet op zondag sporten ed.). Nijkerk heeft momenteel ca. 43.000 inwoners. Dat betekent dat er in de meer extreme variant 2,9 sporthal nodig zijn. De gemeente Nijkerk beschikt thans over vier sporthallen: Strijland, Watergoor, Corlaer en De Slag.

Uit de bevolkingsprognose (zie 4.1) blijkt dat de gemeente Nijkerk in 2040 groeit naar ca. 54.000, hetgeen betekent dat 3,6 sporthal nodig is. De bouw van een vijfde sporthal is daarom niet aan te bevelen.

In figuur 14 is de verhouding tussen vraag en aanbod weergegeven, uitgaande van vier extra zaaldelen.

Figuur 14: Verhouding tussen aanbod en behoefte voor verenigingen in 2040, Variant 2

Financieel

Tabel 9: Stichtingskosten Variant 2.

Accommodatie	Stichtingskosten (x 1 miljoen) exclusief btw
Sporthal Strijland	€ 6,2
Sporthal Watergoor	€ 6,2
Nieuwe sporthal	€ 6,8
Buurtvoorziening	Va € 1,0
Totaal	€ 20,3

Deze variant brengt circa € 750.000 aan extra kapitaallasten met zich mee. Daarnaast geldt dat – voor de uitbreiding van een extra sporthal rekening moet worden gehouden met € 100.000 aan extra exploitatiekosten (groot onderhoud en zakelijke lasten).

Overig

De bouw van een nieuwe (grote) sporthal betekent ook een aanzienlijke kwaliteitsimpuls voor de gemeente Nijkerk, omdat de gebruiksmogelijkheden (parkeren en aanvullende voorzieningen) vergroot worden en energieneutraal en klimaatbestendig. De nieuwbouw van een sporthal aan de zuidwestzijde van Nijkerk biedt de gemeente ook eventueel de optie om de huidige sportzaal De Baggelaar in Nijkerkerveen niet te hoeven vervangen door een nieuwe sportzaal, gezien de ligging van beide accommodaties ten opzichte van elkaar.

5.3.5 Optie blaashal: verenigingen aan zet

Accommodaties

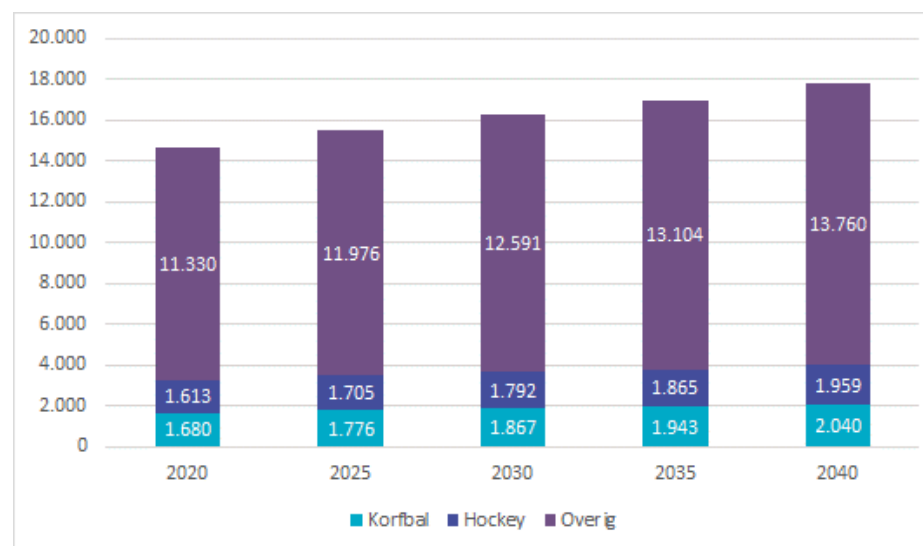
Net als veel andere gemeenten in Nederland kent ook de gemeente Nijkerk een hoge bezetting op de binnensportaccommodaties tijdens de piekuren (18.00-22.00 uur) en is er veel leegstand tijdens de daluren (15.00-18.00 uur). De druk tijdens de piekuren wordt ook bevestigd door de gebruikers (sportverenigingen). Zij geven daarbij aan dat ze zowel structureel als met name in de winterperiode onvoldoende ruimte kunnen huren en dat dit ambities, zoals groei van de vereniging, in de weg staat.

Omdat de gemeente Nijkerk niet tegen deze piek/latente behoefte van de sportverenigingen op kan bouwen, zetten we met deze variant in op een effectiever en efficiënter gebruik van de binnensportaccommodaties. Dit door de zogenaamde 'buitensporten' als korfbal, handbal en hockey in de wintermaanden zoveel mogelijk te faciliteren met een eigen sportaccommodatie door middel van een blaashal. Uit de interviews komt naar voren dat meerdere sportverenigingen de blaashal optie interessant vinden en hierover in gesprek willen met de gemeente Nijkerk. De korfbalverenigingen hebben inmiddels een concreet voorstel ingediend voor de realisatie en eigen beheer en exploitatie van een blaashal (51x30m) ingediend.

Ten opzichte van de huidige situatie impliceert deze variant in totaal twee extra zaaldelen tijdens de winterperiode (oktober tot april). Een extra voordeel is dat het gebruik van de bestaande binnensportaccommodaties

door hockey en korfbal zal verminderen. Dat biedt de mogelijkheid om invulling te geven aan de extra behoefte van de andere binnensportverenigingen, die er op dit moment al is. In figuur 15 is weergegeven hoeveel zaaldeeluren hockey en korfbal op dit moment gebruik maken van de binnensportaccommodaties.

Figuur 15: Huidige gebruik door hockey en korfbal van binnensportaccommodaties in zaaldeeluren.

Verhouding vraag en aanbod

Deze optie is zowel een korte termijn als middellange termijn oplossing voor het huidige capaciteitsprobleem tijdens de piekuren en desgewenst goed te combineren met de varianten 1a, 1b en 2. Ons advies is daarom om in eerste instantie het initiatief van de korfbalverenigingen als pilot in Nijkerk en/of Hoevelaken te honoreren. Het biedt de mogelijkheid om op korte termijn in de latente behoefte van een of meerdere sportverenigingen te voorzien. Dit geldt niet alleen voor de korfbalverenigingen zelf, die beide graag veel meer uren willen huren, als ook voor bijvoorbeeld hockeyvereniging MHC Hoevelaken. Deze laatste heeft in de winterperiode een nijpend tekort aan zaaluren. Dit wordt mede veroorzaakt door het feit dat hockey geen basissport (Sportnota Nijkerk) is en hockey aan het kortste eind trek als er meer vraag dan aanbod is. Ook biedt deze variant de mogelijkheid om de sportvereniging meer in haar kracht te zetten door de zelfredzaamheid te vergroten. Dit door het zelfstandig exploiteren en beheren van een eigen sportlocatie.

Financieel

De realisatie van een blaashal (in het geval dat de gemeente de investeringen draagt). Heeft de volgende financiële gevolgen:

- Investering van circa € 500.000, - per blaashal
- Extra exploitatiekosten van circa € 50.000, - n.t.b. of die voor rekening komen van de gemeente en/of verenigingen

- Geen noemenswaardige effecten voor de exploitatie van de bestaande binnensportaccommodaties. Gezien de extra behoefte van de verenigingen is het de verwachting dat het wegvallen van de uren van hockey en korfbal immers gecompenseerd zal worden door een toename van de uren van andere verenigingen.

Overig

Het plaatsen van een blaashal is relatief eenvoudig, maar brengt ook een aantal nadelen met zich mee. Zo is een blaashal officieel niet geschikt voor sommige competitiewedstrijden op hoger niveau (dit gebeurt echter wel, veelal met dispensatie van de desbetreffende bond) en kan er sprake zijn van enige geluidsoverlast. Mogelijk dat extra akoestisch onderzoek nodig is om te bepalen of een blaashal op een betreffende locatie gerealiseerd mag worden. En wanneer er in de blaashal wedstrijden gespeeld gaan worden dient ook extra onderzoek verricht te worden naar de toenemende parkeerdruk en de extra benodigde parkeerplaatsen. Tot slot dient over het beheer en de exploitatie van de blaashal formele afspraken met de sportverenigingen en Optisport te worden gemaakt. De komst van een blaashal heeft immers impact op de al aanwezige binnensportaccommodaties in Nijkerk, welke worden beheerd en geëxploiteerd door Optisport.

5.4 Vergelijkende beoordeling

De verschillende varianten zijn door ons vergelijkend beoordeeld aan de hand van de volgende aspecten:

- De mate waarin de capaciteit wordt uitgebreid en daarmee tegemoet wordt gekomen aan de groeiende behoefte aan binnensportaccommodatie.
- De financiële effecten (investeringen en exploitatie).
- Overige aspecten (verkeer, parkeren, et cetera).

De resultaten van die beoordeling zijn in de tabel op de volgende pagina weergegeven. Op basis van de vergelijkende beoordeling hebben wij de volgende conclusies getrokken over de ontwikkeling van het aanbod van binnensportaccommodaties in Nijkerk:

- De 0-variant scoort onvoldoende. Eigenlijk scoort deze variant alleen goed op de financiële aspecten en het feit dat er ruimtelijk geen gevolgen zijn. Er blijft in deze variant een stevig verschil tussen aanbod en behoefte aan binnensportaccommodatie. Ook als deze variant wordt gecombineerd met de optie van een blaashal, is er onvoldoende capaciteit.
- Varianten 1a en 1b, kwaliteitsimpuls scoren aanmerkelijk beter. In deze varianten vindt een serieuze uitbreiding van de capaciteit van binnensportaccommodaties plaats, die functioneler zullen zijn dan de huidige accommodaties. Op het gebied van exploitatie hoeven geen gevolgen te worden verwacht. Wel is sprake van een omvangrijke

investering van vanaf € 16,2 miljoen (€ 17,2 miljoen indien de hal wordt gecombineerd met een beperkte wijkfunctie in variant 1b). In het geval van combinatie met de optie van een blaashal, komt de gemeente verregaand tegemoet aan de behoefte aan binnensportaccommodatie, maar ook zonder deze optie is sprake van een stevige uitbreiding.

- Variant 2, nóg een sporthal, is vooralsnog een brug te ver. Het is ook niet nodig om op dit moment al een besluit te nemen over uitbreiding van de capaciteit die verder gaat dan de uitbreiding van de varianten 1a en 1b. Zeker op dit moment is de uitbreiding van de capaciteit van variant 2 naar onze mening te royaal. In variant 2 wordt volledig tegemoetgekomen aan alle wensen en behoeftes, maar:
 - Dat leidt tot een – in onze ogen – onevenredige extra investering.
 - Dat leidt ook tot leegstand in de uren overdag en hogere exploitatiekosten.
 - Een combinatie met een blaashal is in variant 2 eigenlijk niet nodig.

Tabel 10: Vergelijkende beoordeling varianten.

	0-Variant	Variant 1		Variant 2
	Huidige situatie	1a. Kwaliteits impuls	1b. Paasbos incl buurtfunctie	Nog een sporthal
Maatschappelijke functie				
Capaciteit in aantal zaaldelen	13	16	16	17
Extra zaaldelen t.o.v. huidig	0	3	3	4
Verhouding vraag en aanbod	Tekort	Min of meer evenwicht	Min of meer evenwicht	Waarschijnlijk overschot
Financiën				
Investerings	nvt	€ 16,2 mio	€ 17,2 mio	€ 20,3 mio
Extra kapitaallasten	-	€ 600.000,-	€ 640.000,-	€ 750.000,-
Subtotaal	Onvoldoende	Voldoende/ goed	Voldoende/ goed	Matig
Toevoeging Blaashal				
Investering blaashal	€ 0,5 mio	€ 0,5 mio	€ 0,5 mio	€ 0,5 mio
Extra kapitaallasten	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
<i>Beoordeling (variant met blaashal)</i>				
Maatschappelijke functie				
Uitbreiding capaciteit	1	4	4	5
Verhouding vraag en aanbod	Tekort	Evenwicht	Evenwicht	Overschot
Totaal	Onvoldoende	Goed	Goed	Matig

Gegeven deze beoordeling heeft variant 1, in combinatie met een blaashal onze voorkeur, waarbij ons onderzoek niet gericht is op nut en noodzaak van een eventuele buurtfunctie, gekoppeld aan de sporthal Strijland. Bij de realisatie van variant 1 stellen wij voor:

- Te starten met (het ondersteunen van) de realisatie van een blaashal. Een blaashal leidt tot vermindering van het capaciteitstekort, vooral voor de verenigingen die slechts een beperkt deel van het seizoen gebruik maken van binnensportaccommodatie (hockey en korfbal).
- Daarna gefaseerd de capaciteit verder uitbreiden, mede op basis van de bezettingsgraad van de accommodaties op dat moment. De prognoses van de te verwachten groei van de vraag naar binnensportaccommodatie in Nijkerk, zoals in dit rapport weergegeven, zijn zorgvuldig opgesteld, maar bevatten twee onzekerheden, te weten:
- De binnensportverenigingen in Nederland zijn hard geraakt door de Covid-19 crisis. Het is op dit moment nauwelijks te voorspellen in welke mate deze verenigingen zullen herstellen van de crisis. De signalen over de verenigingen in Nijkerk zijn hoopvol, maar bieden nog geen zekerheid.
- De bevolkingsprognose van de gemeente Nijkerk laat een forse groei van het aantal inwoners zijn. Die groei is gebaseerd op plannen voor woningbouw. Die plannen zijn deels 'hard' en concreet, deels minder 'hard'. De absolute omvang en het tempo van de groei van de bevolking kunnen afwijken van de prognoses.

Bijlage 1 - type accommodaties

Type accommodatie	Globale afmetingen	Gebruiksmogelijkheden
Traditionele Gymnastieklokalen 1a.	12 x 21 x 5,5	1 badmintonveld, 1 volleybalveld, 6 tafeltennistafels en verschillende andere kleine zaalsporten (als judo), oefenmogelijkheden voor verschillende recreatieve (zaal-)sporten. Badminton en volleybal vragen voor wedstrijden een obstakelvrije hoogte van 7 meter
Gymnastieklokaal 'Plus'/ Nieuwe stijl 1b.	14 x 22 x 7	Idem als gymnastieklokaal maar wel ruimer opgezet en voldoet aan de wens van de KVLO voor een gymzaal van minimaal 308 m ²
Sportzaal 2a.	22 x 28 x 7	3 badmintonvelden, 1 basketbalveld, 2 volleybalveld, 12 tafeltennistafels en verschillende andere kleine zaalsporten, trainingsmogelijkheden voor verschillende (zaal-)sporten als voetbal en korfbal, gymnastiek en recreatieve sportbeoefening.
Sportzaal 2a.	22 x 28 x 7	3 badmintonvelden, 1 basketbalveld, 2 volleybalveld, 12 tafeltennistafels en verschillende andere kleine zaalsporten, trainingsmogelijkheden voor verschillende (zaal-)sporten als voetbal en korfbal, gymnastiek en recreatieve sportbeoefening.
Sportzaal 2b.	22 x 29,4 x 7	Idem als 2a, alleen 4 badmintonvelden i.p.v. 3
Sporthal 3a.	24 x 44 x 7	7 badmintonvelden, 1 basketbalveld, 1 tennisbaan (geen wedstrijd baan), 3 volleybalvelden, 1 combiveld voor zaalvoetbal, zaal hockey, handbal en korfbal, gymnastiek en recreatieve sportbeoefening, (wedstrijd-)ruimte voor verschillende kleine zaalsporten, trainingsmogelijkheden voor vrijwel alle zaalsporten.
Sporthal 3b.	24 x 44,2 x 7	Idem als 3a, alleen 9 badmintonvelden i.p.v. 7
Sporthal 3c.	28 x 44 x 7	7 badmintonvelden, 2 basketbalvelden, 1 tennisbaan (geen wedstrijd baan), 4 volleybalvelden, 1 combiveld voor zaalvoetbal, zaal hockey, handbal en korfbal, gymnastiek en recreatieve sportbeoefening, (wedstrijd-)ruimte voor verschillende kleine zaalsporten, trainingsmogelijkheden voor vrijwel alle zaalsporten.
Sporthal 3d.	28 x 44,2 x 7	Idem als 3c, alleen 9 badmintonvelden i.p.v. 7
Sporthal 3e.	28 x 48 x 7	9 badmintonvelden, 3 basketbalvelden waarvan 2 geschikt voor wedstrijden ¹ , 1 tennisbaan (geen wedstrijd baan), 4 volleybalvelden, 1 combiveld voor zaalvoetbal, zaal hockey, handbal en korfbal, gymnastiek en recreatieve sportbeoefening.

¹ Indien het gewenst is dat er tegelijkertijd drie basketbalvelden voor wedstrijden geschikt zijn, dient de netto sportvloer ten minste 52 meter lang zijn.
Dit in verband met de jurytafels die ter hoogte van de middellijnen dienen te worden opgesteld maar zich niet binnen de obstakelvrije uitloopzone mogen bevinden.

Eindrapportage 'analyse binnensportaccommodaties gemeente Nijkerk' - oktober 2022